

veto

nummer 26

29 maart 1999

Jaargang 25 - 1998-1999

afgifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

België-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

Onderwijs in China

p. 3

Proffen en politiek, deel 4:
Hugo Vandenberghe (CVP)

p. 5

KU Leuven topsporters:
Arnout Matthys,
speedskiën

p. 6

Debat over combinatie Latijn-Frans

Siamese tweeling dan toch gesplitst?

Met 'Graecia capta ferum victorem cepit' zette moderator Luc Vander Stoekt vorige week maandag duidelijk de toon voor het debat 'Latijn-Frans: zegen of vloek?'. De vrees dat Grieks — nu nog verenigd met Latijn in één richting — wel eens het slachtoffer van zo'n combinatie kan worden, zat er goed in.

Organisator Klio — de kring van de studenten klassieke filologie en oude geschiedenis — zorgde voor een fris perspectief door het publiek af en toe te laten tussenkomen. Op die manier werd ook het panel met specialisten van de VUB, RUG en KU Leuven in het gareel gehouden. Aanleiding vormde het tweede voortgangsrapport van ererektor Dillemans. In deze blauwdruk voor de optimalisatie van het Vlaamse universitaire onderwijs breekt de ererektor ondermeer een lans voor een nieuwe combinatie Latijn-Frans. En dat zien de studenten van (nu nog) beide klassieke talen echt niet zitten.

Dat bleek alvast uit een mini-enquête die Klio onder haar studenten klassieke talen hield: zes procent zou de nieuwe combinatie Latijn-Frans werkelijk gevolgd hebben. Ook romaanse werd geraadpleegd. Daar zou slechts acht procent er zich aan gewaagd hebben. In totaal werden tweehonderdvijftig romanisten en classici ondervraagd. De significantie van deze negatieve cijfers valt evenwel zwaar te betwijfelen. De ondervraagden maakten immers hun studiekeuze al.

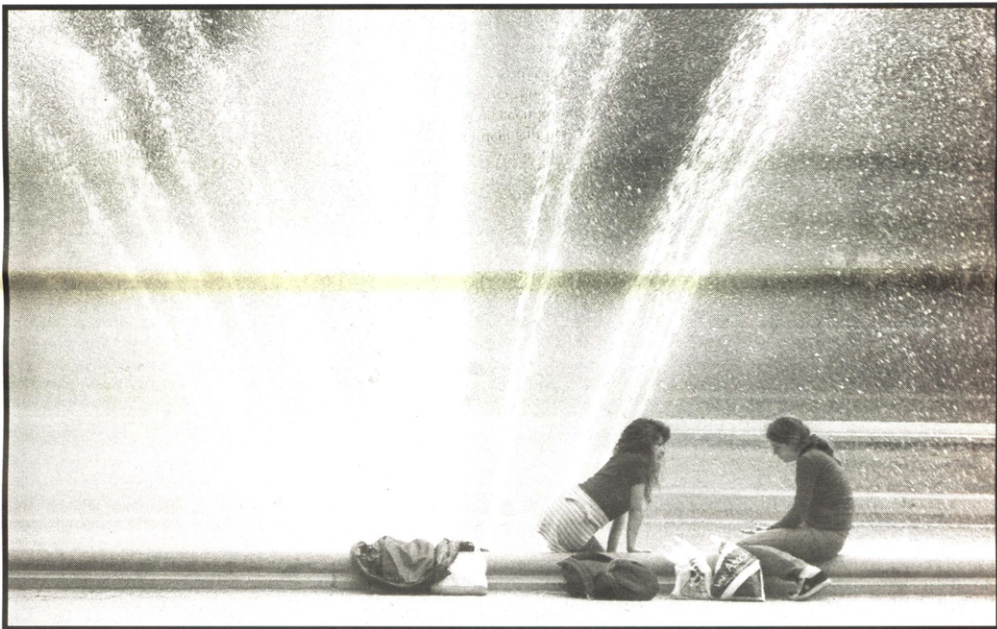
In elk geval valt de hoge marktwaarde van een diploma Latijn-Frans — zeker in het onderwijs — niet te ontkennen. Toch zou Dillemans niet enkel vanuit de markt gedacht hebben, aldus dekaan Willy Evenepoel van de Leuvense faculteit Letteren. De band tussen de literatuur van beide talen was minstens even belangrijk. Professor Ludo Melis van het departement Romaanse Talen wees er op dat zowel Latijn als Frans zich tot diep in de negentiende eeuw synchroon ontwikkelden en dat een dergelijk programma wel degelijk waarde heeft.

Docent Grieks Alfons Wouters kaderde Dillemans's voorstel in een reddingsoperatie voor de klassieke talen, vooral dan voor het Latijn: dat minder en minder leerlingen in het secundair onderwijs Grieks volgen is namelijk een feit, en door de nieuwe combinatie zou men op zijn minst het Latijn kunnen redden. Maar Latijn-Frans kan ook in het nadeel van Latijn uitdraaien, aldus Wouters. Latijn is volgens hem bevruchten-

der voor Frans dan omgekeerd, en wel omdat het Frans chronologisch op het Latijn volgt. Daardoor zou Latijn gemakkelijker in een minorpositie terecht komen in de nieuwe opleiding. Tweede argument

men er dan nog Grieks bij? Marc Van Uytlanghe (RUG, Latijn) pleitte dan ook voor een West-Europese visie op latiniteit zonder Grieks. Hij ging zelfs even de regionale toer op door te pleiten voor het aanbieden van

voor kritiek vatbaar is. Zowel hun ideologische, metalinguïstische als selectierol zijn heden ten dage door andere vakken overgenomen. Ook uit het publiek kwam een dergelijke opmerking. Daarop reageerde Decreus dat de koppeling van Latijn en Grieks nodig is voor de ontwikkeling van een mensbeeld. Ook voor De Smet staat die waarde vast. Maar, zo mildere hij, vooral de vraag naar de zinvolheid in concurrentie met andere vakken moet worden

Mooi weer vandaag. Water genoeg ook, maar wie doet dat omhoogspuiten? En zo hoog? In het Middelpunt van deze week gaat Veto dieper in op de problemen met duurzame energie. (foto Ivan Put)

contra is, aldus nog dekaan Evenepoel, dat de scheiding van Latijn en Grieks niet zo vanzelfsprekend is als die van de Romaanse of Germaanse talen, waarover Dillemans eveneens een balletje opgooit. Latijn en Grieks namen immers altijd al een aparte plaats in bij de literair-wetenschappelijke en linguïstische evolutie. Opvallend was ook dat door geen enkel panellid de wetenschappelijke meerwaarde van de combinatie Latijn en Grieks betwist werd.

Daarop kreeg de fantasie even de overhand. Rudolf De Smet (VUB, Latijn) meende dat Latijn een minimummodule aan Grieks vereist, nodig voor een inzicht in het Indo-Europees. Prompt ontlokte dit iemand uit het publiek de vraag of men geen super-richting aan het opbouwen was. Want als Frans in Romaanse al twee derde beslaat, en Latijn de helft in Klassieke, hoe prop

Latijn-Frans aan één of twee uniëfs.

Perspektief

Ten slotte kon het panel — en niet in het minst de moderator — zich vinden in het voorstel één-studierichting-één-taal, zoals te Leiden. Maar daarmee was het rapport-Dillemans weer veraf. En wellicht lag dat voor een groot deel aan het feit dat Dillemans helemaal nog geen concrete details vermeldt. Vandaar vond Freddy Decreus (RUG, Latijn) het nog te vroeg voor reacties.

Ondanks het nieuwe perspectief van het debat rond Latijn en Grieks dook de klassieke vraag naar de zin van beide talen in het secundair onderwijs toch nog op. Michel Pierrard (VUB, Frans) drukte er herhaaldelijk op dat de rol van Latijn en Grieks in de maatschappij en het onderwijs

gesteld. En dat noopt tot toegevingen, in de eerste plaats door Grieks.

Daarop legde men de fout bij het secundair onderwijs, waar teveel op een universitaire loopbaan wordt voorbereid. Melis repliceerde dat door de verlenging van de leerplicht de universiteit de vormende rol van het secundair onderwijs heeft overgenomen. De Smet betreurde ook nog dat alles boven de hoofden van de betrokken partijen wordt beslist. Bovendien zou de overheid te weinig tot samenwerking aanzetten.

Een optimalisatie in de handen van de faculteiten houdt echter evenveel risico's in: ook in dit debat dook even de regionale argumentatie op. Voorts blijft de verdediging van de koppeling van beide klassieke talen een heikele onderneming in een onderwijsstructuur die internationaal competitief wil zijn. Dat Latijn en Grieks peilers zijn van onze samenleving, zal niemand ontkennen. Maar dat die samenleving vraagt naar een andere vorm met een nieuwe dynamiek, is even duidelijk.

GROEP T

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiensevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groepT@groepT.be

Aernout Beke

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze wegge laten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redakteur behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

13 juni

Vele jongeren hebben hun geloof en vertrouwen in de politiek verloren. De politieke interesse en onderlegdheid van jongeren is bedroevend laag. De afkeer tegen alles wat met politiek vereenzelvigd kan worden, is groot. Het is niet verwonderlijk dat de politieke participatie van jongeren eerder beperkt is. Ook in steden waar grote concentraties studenten vertoeven, is de participatie gering. Niettemin bestaat er in deze steden een grote kritische massa die nochtans interesse toont in het politieke beleid. De politiek kan de aandacht van jongeren trekken, dat is zeker. Daarvoor moeten echter de barrières die inspraak beletten gesloopt worden, in de eerste plaats in steden waar studenten het gros van hun tijd doorbrengen.

Vele studenten mogen in juni voor de eerste maal hun stem uitbrengen. De Christendemocratische Studenten betreuren dat de moeder van alle verkiezingen midden in de eksamens van duizenden studenten plaats vindt. Hierdoor zijn vele studenten in de onmogelijkheid hun stem uit te brengen, tenzij door volmacht. Het kan en mag niet dat zo'n grote groep jongeren teleurgesteld geraken in de democratie reeds van bij de eerste kans die ze krijgen om te stemmen. Wij zijn van mening dat het al te broze vertrouwen van de jongeren niet op prijs mag gesteld worden. De kloof tussen burger en politiek is al te groot. Omdat deze kloof geen ravijn zou worden, mogen jongeren het geloof in de politiek niet verliezen. Studenten mogen niet geremd worden in hun vrije meningsuiting. Daarom vinden wij het van cruciaal belang dat studenten over de mogelijkheid zouden beschikken om hun stem uit te brengen in de plaats waar zij studeren voor de kieskring waarin zij gedomicilieerd zijn.

Konkreet zouden studenten uit Eeklo een stem kunnen uitbrengen in Leuven voor de kieskring Gent-Eeklo. Studenten die van deze mogelijkheid wensen gebruik te maken, dienen zich voor een vooraf bepaalde datum te laten registreren. De doorbraak van het elektronisch stemmen zou technologische problemen onmogelijk moeten maken. Indien aan die eis niet voldaan kan worden, vragen wij dat er op maandag 14 juni 1999 geen eksamens zullen georganiseerd worden in de Vlaamse hogescholen en universiteiten.

Trees Vaneykeren, namens CDS-Leuven

SJW en de erkenning

Frontale aanval tegen de kringen en buigen voor rechte ideeën. Dat was de reactie van SJW (Socialistische Jonge Wacht) op de niet-erkenning van de linkse bewegingen. De laatste maanden zien we een verrechtiging door België trekken. In de vakbond opent men een heksenjacht op kommunisten en progressieven. In Leuven saboteert het ABVV een benefietconcert voor de sans-papiers. De Freinetbeweging moet het dubbele voor de zaal betalen. Reden: er stond een kleine aankondiging in Solidair, het weekblad van de PvdA (Partij van de

Arbeid). Tobback liet het fascistische NSV (Nationalistische Studentenvereniging) betogen. Tegenbetogers kregen een samen-scholingsverbod. Studentenleiders werden opgepakt door de rijkswacht voor de betoging. De niet-erkenning van de linkse verenigingen is dan ook een zeer gevaarlijke stap in dezelfde richting.

Met MLB (Marxistische Leninistische Beweging) hebben we tijdens alle discussies argumenten gegeven om aan te tonen dat een linkse organisatie een noodzaak is. Het is juist het kapitalisme dat vluchtelingen deporteert, arbeiders op straat zet, van kinderen een koopwaar maakt. Elke dag ster-

ven er veertigduizend kinderen aan makkelijker te genezen ziektes. Daar moet een einde aan komen.

SJW spreekt daar in haar vergadering niet over. Erger nog, ze zeggen dat ze toch maar erkend moeten worden omdat zij als "superdemokraten" de stalinistische partijen aanvallen en de strijd van de onderdrukten volkeren misprijken. "In Chiapas vechten de boeren alleen met stokken, niet met wapens", reageerde SJW op de AV van Kringraad. Dat is niet alleen een leugen, dat is zeggen dat de boeren zich niet mogen verweren tegen de Amerikaanse barbarij. In de derde wereld is de repressie zo hevig dat mensen die het onrecht willen aanpakken, zich moeten verdedigen. Als David zijn slinger niet had mogen gebruiken, had hij nooit van Goliath kunnen winnen.

Ook haar moederpartij, de Socialistische Arbeiderspartij (SAP) voert al langere tijd een kritiekkampagne tegen de meest strijdvaardige vakbondsdelegatie van België: die van Clabecq. Zo'n organisatie is de naam socialistisch niet waardig. Bovendien verzwakt SJW de linkerzijde door andere organisaties aan te vallen. Niet alleen 'stalinistische' organisaties worden aangevallen. Ook de kringen worden zwartgemaakt. Zo roept SJW op om de 'zogenaamde kringraadvertegenwoordigers' protestmaats te sturen tegen de 'FKK-burokratie'. Zelfs als

wij vinden dat sommige procedures anders kunnen verlopen, zullen wij steeds op een open manier met de kringen blijven discussiëren. Voor ons zijn zij wel een belangrijke studentenvertegenwoordiging. Wij zullen de progressieven in de kringen zoveel mogelijk argumenten geven waarom MLB erkend moet worden. Als we op een bepaald moment de discussie niet gehaald hebben, zullen we niet beginnen met achterbaks te stoken tegen de kringen.

Clo Cornelissen, voorzitter van het MLB

Lanoye

Politicus-in-spe en zwaar gesubsidieerd 'rebel' Tom Lanoye beweert in Veto 25 dat men aan de universiteit niet het 'literair ambacht' aanleert. Toch niet het soort wat thuishoort in bepaalde kapperszaken en amateuroneel van derde provinciale, laat staan de verkrachting van Shakespeare of de hype daarrond.

Hans Devroey, Universitaire Werkgroep Literatuur en Media

vervolg op p. 12

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studietoestand en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redakteur behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

David en Goliath

We schrijven september '98. Toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Louis Tobback (SP) is in drukke onderhandelingen met Sabena over de zogenaamde protokol-akkoorden: ten opzichte van boetes voor de maatschappij ten geschorte van het vervoeren van personen zonder wettige identiteitsdocumenten, in ruil voor het op zich nemen van de organisatie en kosten van de repatriëring van deze personen. Tobback is niet zo inschikkelijk als zijn voorganger Johan Vande Lanotte (SP) bij het afsluiten van dit akkoord. Hij vindt volgende lugubere test uit: een lijst van negen Afrikaanse vluchtelingen wordt aan de maatschappij overgedragen. Indien Sabena er in slaagt deze negen lastposten het land uit te krijgen — hoe maakt niet uit, geweld dient niet geschuwd — dan kan het lukratieve akkoord getekend worden. Bij de eerste 'proefpersoon' loopt het al meteen fout. Haar naam was Sémira Adamu. Enige reactie van onze autoriteiten: een commissie wordt in het leven geroepen die het geweld van de staat bij uitwijzingen moet rechtvaardigen. Geen enkele 'revolutionaire' organisatie heeft wellicht de laatste jaren een meer gedetailleerde rechtvaardiging van het geweld bijgeschreven dan deze zogenaamde commissie-Vermeersch in haar dertig bladzijden tellend traktaat.

Een half jaar later in Leuven: het enige wat een paar studentenvertegenwoordigers zich weten te herinneren van de hele affaire is dat een zeker 'Kollektief Tegen Uitwijzingen' vluchtelingen zou aanzetten tot verzet tegen hun uitwijzingen en een gewelddadige raid op het gesloten centrum 127bis zou hebben uitgevoerd. Daarom wordt aan het Komitee Tegen Uitwijzingen subsidies ontzegd, terwijl het CDS, de studentenorganisatie van de CVP, die een grote impact heeft gehad zowel op het rapport-Vermeersch, als op het deportatiebeleid van de laatste jaren, zonder blikken of blozen de test van aansporen tot geweld passeert.

Wat 127bis betreft: als bevoorrecht getuige (ondergetekende was op de bewuste eenentwintigste juli aanwezig in Steenokkerzeel) moet ik helaas bevestigen dat er die avond heel wat geweld werd gepleegd: eerst mepten een paar bewakers enkele weerloze vluchtelingen in elkaar

(en dit was duidelijk te zien), vervolgens kregen de eerste vluchtelingen die de site van het centrum poogden te verlaten een vuistslag recht in het gezicht, wat later trok een politieman midden de velden van Steenokkerzeel zijn dienstwapen en richtte het op vluchtelingen en aanwezige actievoerders, ten slotte werd iemand tot bloeden toe geslagen door de rijkswacht, waarna hij nog eens urenleng werd geboeid, met een blaas van bijna vier centimeter tot gevolg. Helaas, het enige wat in het geheugen van diezelfde studentenvertegenwoordigers blijft is zijn gefikeerd was die ene 'gewelddadig': het doorknippen van een omheining met een tangetje dat je in elke doe-het-zelfzaak kan kopen. Over die daad verklaarde Paul Pataer, voorzitter van de Vlaamse afdeling van de Liga voor de Rechten van de Mens daags nadien dat "Gevangenen bevrijden tot nader order nog steeds één van de zeven werken der barmhartigheid is, te meer daar het hier gaat om mensen die geen enkele misdaad hebben begaan".

België werd door het Europees Komitee ter Preventie van Foltering veroordeeld voor haar interneringspolitiek van vluchtelingen. Bovendien wordt ons land ook jaarlijks in de rapporten van Amnesty International gelaakt. De laatste maanden zijn er verschillende gedokumenteerde getuigenissen aan het licht gekomen over mishandelingen in gesloten centra. In vier van de zes gesloten centra worden minderjarige kinderen opgesloten. Dit is flagrant in strijd met alle internationale verdragen over de Rechten van het Kind.

Reeds jaren brengt het Komitee tegen Uitwijzingen, samen met heel wat andere organisaties, deze gevolgen van de geslotengrenzenpolitiek van het Fort Europa aan het licht: willekeurige vrijheidsberoving, honderden mensen komen om bij pogingen om Europa binnen te komen (en het gaat daarbij niet altijd om ongelukken), slagen en verwondingen bij repatriëringen, verdwijningen, gevangennemen en folteringen na de repatriëring. Dagelijks bereiken ons hulpkreten van vluchtelingen en migranten die het slachtoffer zijn van al dit geweld. Wij hebben besloten om deze hulpkreten niet meer naast ons neer te leggen. Daarom roepen we op tot 'burgerlijke ongehoor-

zaamheid' tegenover die inhumane wetten.

Het Komitee tegen Uitwijzingen roept iedereen op om solidair te zijn met vluchtelingen: rechtstudenten kunnen juridisch advies verlenen, sociaal assistenten kunnen eerstelijns hulp verschaffen, psychologen, antropologen, sociologen en economen kunnen de ware oorzaken van migratiestromen trachten te analyseren. En bovenal kunnen wij minstens evenveel leren van de culturele en wetenschappelijke rijkdom die deze mensen met zich meebrengen.

Beste studentenvertegenwoordiger: heb je je dan nooit afgevraagd of een impliciete steun aan het Fort Europa de rechten van minderheden niet meer dreigt op de helling te zetten dan een beetje financiële steun aan een groepering waarmee je het misschien niet eens bent? Wat wegen die paar tienduizenden frank die je per jaar aan MLB, SJW, ALS of het Komitee Tegen Uitwijzingen spendeert op tegen de twintig miljoen die versterking aan het kamp van Steenokkerzeel hebben gekost, aan de driehonderdtwintig miljoen investeringen in het kamp van Vottem, tegen de miljarden die het IMF de Wereldbank en de multinationals jaarlijks uit het Zuiden en het Oosten zuigen? Een miljoen keer niks, al drukten we er nog honderdduizend strooibriefjes mee ter ondersteuning van de Zapatisten, al kochten we er nog duizend knip-tangetjes mee.

Bart Capéau, doktoraatstudent Economie

meer vrije tribunes op pp. 12 en 14

De Eénentwintigste eeuw zal een eeuw van onderwijs zijn

Orige week woensdag sprak de Chinese vice-minister van Onderwijs Zhou aan de KU Leuven over de ontwikkelingen van het hoger onderwijs in China voor de eenentwintigste eeuw. In eigen land is de man verantwoordelijk voor een duizendtal universiteiten. Uit zijn discours bleek alvast dat Chinese universiteiten met dezelfde problemen te kampen hebben als de onze, de schaalvergroting buiten beschouwing gelaten natuurlijk.

Het bezoek van Zhou hoeft geen verwondering te wekken. Negen procent van de buitenlandse studenten aan de KU Leuven zijn Chinees. Ze doktoreren hier of volgen aanvullende studies, vooral bij geneeskunde, fysica en filosofie. China neemt ook een belangrijke plaats in tussen de internationale onderwijsprojecten van de Vlaamse Regering. Bovendien verleent het land jaarlijks een niet onaardig aantal beurzen aan studenten sinologie. Zo kunnen die zich ter plaatse verder bekwalen in de Chinese taal en cultuur.

Ping

In China is het aantal studenten en doctorandi de laatste tien jaar zowat verdubbeld. Voornaamste reden is dat het nu toegelaten is ook buiten te kampus te huzen. Het uitzetten van krachtlijnen voor deze zes miljoen studenten en tweehonderdduizend doctorandi brengt heel wat problemen mee. Een optimalisering van de structuur en kwaliteit is dan ook aangewezen, aldus Zhou. Daarom voerde men onlangs ineens honderdtwintig fusies door tussen universiteiten. Zhou ontkende nadien nog dat dit grote spanningen veroorzaakte. Het gaat veeleer om een reorganisatie, zo zei hij nog. Met betrekking tot het optimaliseren van het management van scholen loopt er sinds dit jaar zelfs een internationaal samenwerkingsproject met de KU Leuven, waarvoor onder andere sinologen naar China trekken.

Een tweede verandering, ging Zhou verder, is de afname van het staatsmonopolie over universiteiten. Private sectoren worden aangemoedigd mee te participeren in hoger onderwijs. Dit heeft vooral financiële implicaties. Door een knip op de beurs wil de overheid niet langer alleen instaan voor fondsen.

Ook worden hervormingen doorgevoerd inzake inschrijvingsgeld, beurzenstelsel en werkgelegenheid voor afgestudeerden. Veelbelovend klonk het dat geen enkele student omwille van financiële moeilijkheden uit de boot mag vallen. Studenten zullen voortaan wel op eigen houtje werk moeten gaan zoeken. Ook de toegang tot universiteiten zal worden veranderd. Zo zullen ook de hervormingen naar een meer gebalanceerd middelbaar onderwijs kunnen slagen. Ook na de lezing werd Zhou met dit probleem gekonfronteerd. Hij erkende dat bepaalde secundaire scholen enkel voorbereiden op universitair onderwijs. Dit is vaak de enige manier voor studenten om de eksamenhel te doorspartelen om toegang te krijgen tot de unief. Daarna doorloopt men meestal op relatief eenvoudig manier zijn universitaire studies. Hierin moet volgens hem verandering komen. Ook permanente vorming moet ingeburgerd raken.

Deng

Precies deze evolutie naar groter evenwicht in het onderwijsaanbod is een verrassend nieuw lichtpunt in het Chinese onderwijsbeleid. Want Zhou wil ook aan de universiteiten de aandacht voor letteren en

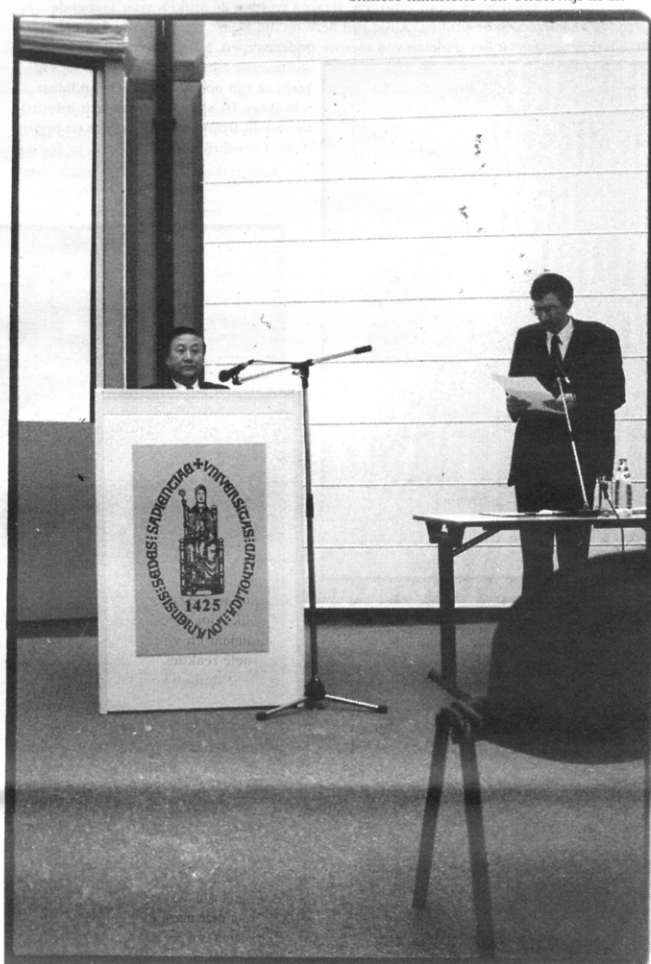
wijsbegeerte versterken. Naar verluidt is dit zelfs een stokpaardje van de vice-minister. Dit kadert in een vierde aspekt van de hervormingen dat de curricula en de kwaliteit betreft. Zo loopt sinds 1994 een project waarin meer dan tienduizend opvoeders meewerken aan de transformatie van de onderwijsmethodologie.

Ten vijfde wil China onderwijs, research en productie integreren. Ook spin-offs zijn hen niet vreemd, want hiertoe dient men onmiddellijk de cruciale doelstelling van economische ontwikkeling. Ten zesde wil men tevens het project '211' voortuilen. Dat beoogt 100 topuniversiteiten voor de volgende eeuw, vooral door een concentratie van overheidsmiddelen. Ook een Chinese Archive and Library Information System (CALIS) staat op stapel.

Tenslotte had Zhou het over de voortzetting van de openeuropeïetiek en internationale uitwisselingen. Sinds de hervormingen van 1978 onder Deng Xiaoping tracht China immers de internationale onderwijsontwikkelingen te volgen. De Chinese vice-minister van Onderwijs eindigde verheugd zijn uiteenzetting met de vaststelling dat de universiteit, een bloem van menselijke wijsheid, uit de ivoren toren is gekomen. Ze is de faze voor economische en sociale vooruitgang binnengegreden. Want vandaag kunnen, aldus Zhou, maatschappelijke uitdagingen niet meer worden opgelost zonder hoger onderwijs. Vandaar dat volgens hem de volgende eeuw er een van onderwijs wordt.

Tsjong

Na de veeleer abstracte uiteenzetting, vroeg iemand hoe het zat met de massale vlucht van Chinese intellektuelen van het westen van het land naar de oostkust. In het oosten is de economische situatie namelijk veel voorspoediger. Ten tweede wordt deze beweging nog versterkt door het pijnlijk gebrek aan academici. Oorzaak hiervan is het stilleggen van het intellektuele leven onder de Kulturele Revolutie van 1966 tot 1976. Zhou antwoordde dat dat inderdaad een probleem is waarvoor men volop naar oplossingen zoekt. Hij wies er eveneens op dat de economische toe-

Mag ik nog een sinaasappelkistje aub?

(foto Jimmy Debruyne)

stand in het westen al verbeterd is. Ambiteus is het reorganisatievoorstel van het hoger onderwijs in China vast en

proces de curricula aan de universiteiten een sterker humane inslag wil geven.

Aernout Beke

Stuc krijgt nogmaals honderdduizend frank minder

De Loko-subsidie aan Stuc wordt nog eens met honderdduizend frank teruggeschroefd. Tegelijk heeft de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) beslist dat ze een bouwvraag indient om het koetshuis van de 's Meiersstraat vijf te renoveren. Twee beslissingen die genomen werden op de Open Algemene Vergadering (OAV) van afgelopen donderdag, uitzonderlijk in De Waaig gehouden. Beide beslissingen die meer met elkaar te maken hebben dan op het eerste gezicht lijkt.

Het is allemaal een kwestie van prioriteiten en van geld. Loko — die de belangen van zeventienduizend Leuvense studenten verdedigt — beschikt over een budget van zowat dertien miljoen frank dat ze toebedeeld krijgt van de Raad van Studentenvoorzieningen (RvS) van de KU Leuven. Nu is het zo dat de financiering van de universiteiten samenhangt met het aantal inschrijvingen. Al een paar jaar is het aantal generatiestudenten — studenten die zich voor het eerst aan de universiteit inschrijven — dat zich aan de Leuvense unief inschrijft, onderhevig aan een dalende trend. De logische verwachting is dat de Loko-gelden de komende jaren eerder zullen dalen dan stijgen.

De toelage die sinds jaar en dag het

zwaarst onder druk staat, is de subsidie die via Kultuurraad — één van Loko's zes geledingen — naar Stuc gaat. Het kunstencentrum Stuc is in 1977 uit Kultuurraad ontstaan. Gaandeweg heeft Stuc een steeds professionelere werking ontplooid. Een inspanning die in 1995 diende bekroond te worden met de nodige subsidies van de Vlaamse Gemeenschap. Stuc en Kultuurraad splitsten om praktische redenen hun werking en werden bevoorrechte partners. Beide partijen spraken af dat de financiële ondersteuning van Stuc daardoor teruggedraaid kon worden. Bij de verwachte subsidieronde misliep Stuc evenwel de gevraagde subsidies en bleef de Loko-subsidie onmisbaar voor Stuc. De OAV besliste daarna dat de afbouw vertraagd kon gebeuren, maar niet mocht uitgesteld worden. Tot dit jaar is die afbouw steeds uitgesteld. De nieuwe Stucleiding gaf een vernieuwde dynamiek aan het centrum en leefde toe naar de volgende subsidieronde, in 2001. Daarbij was het van cruciaal belang de huidige werking op peil te houden. Een vermindering van de subsidies zou onvermijdelijk leiden tot een (geringe) inkrimping van het aanbod — een negatief signaal aan de overheid. Kultuurraad en Stuc vroegen ook dit jaar de

aangekondigde afbouw tot dan uit te stellen. De OAV van negen oktober vorig jaar besliste evenwel de subsidie voor dit jaar met honderdduizend frank te verminderen. Donderdag besliste de OAV om die inspanning volgend jaar voort te zetten.

De indirecte reden is het koetshuisproject dat donderdag werd voorgesteld. Het koetshuis bevindt zich achter het huis in de 's Meiersstraat vijf, waar de buro's van Kringraad, Sociale Raad en Veto gevestigd zijn. Het huis is dermate vervallen dat nu moet beslist worden of het gerenoveerd wordt of niet — eenmaal ingezakt mag er op die plaats immers niets nieuws gebouwd worden. Om de financiering van het project rond te krijgen was minimaal nog een bedrag van honderdduizend frank nodig. De OAV stelde dat dit project de prioriteit geniet boven de nood die Stuc heeft aan dat bedrag. De achterliggende gedachte is dat Loko nood heeft aan extra stabiele inkomsten, nu de toelagen van de KU Leuven mogelijk zal dalen. Lichtend voorbeeld hierbij zijn buitenlandse studentenbewegingen, zoals de Finse, die precies een sterke werking konden uitbouwen omdat ze financieel onafhankelijk waren.

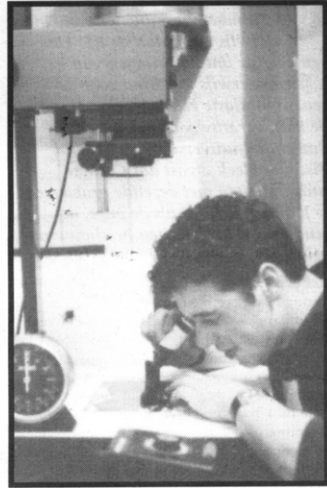
(bd)

Op een dag vind je de blow-job van je leven... en dan kom je natuurlijk

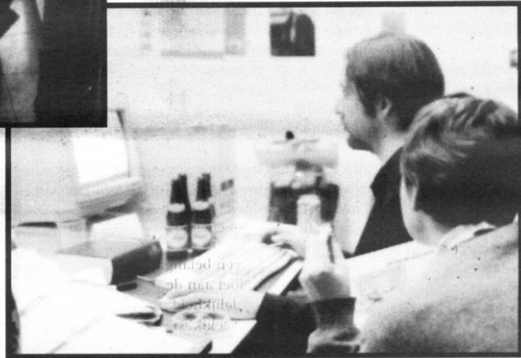
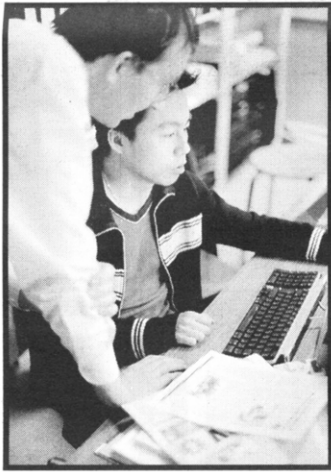
Stap 1. Koop een pen en kom naar Veto. Vrijdagmiddag om vier uur stipt. Dan wordt de Veto van de afgelopen week alom geprezen. Daarna worden de artikels voor komende maand nagelezen en besproken. Altijd zijn deze op tijd klaar. Het derde deel van de vergadering bestaat uit het uitdelen van nieuwe onderwerpen. Na een weergalozes brainstormsessie zijn er altijd teveel. Niet erg, want er zijn ook altijd teveel kandidaat-schrijvers. De schrijver verzamelt informatie, wacht trouw op de deadline en begint daarna te schrijven.

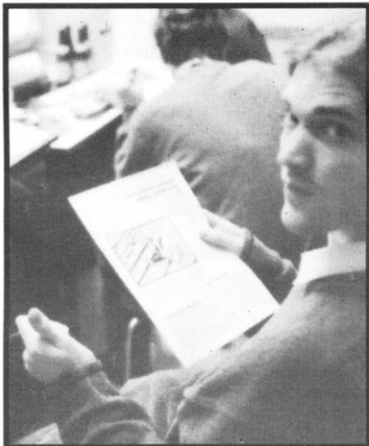
Stap 2. Elk groot artikel wordt vergezeld door een foto. Die wordt gemaakt door een fotograaf. Fotografen vormen een bijzonder ras die een eigen taal spreken. Foto na foto wijzen ze het woord 'originaliteit' op haar ontoreikendheid. Velen wijten dat ewewel aan een oorzakelijk verband tussen de kwaliteit van het afgeleverde werk en de alcohol- en nikotineconsumptie na het afdrucken.

Stap 3. Elk weekend offeren twee vrijwilligers zich op — kafeebezoek is absoluut verboden — om alle teksten na te lezen. Zij gooien alle cartoons, advertenties, foto's en artikels samen in een immer evenwichtig lay-outschemata. Het lay-outschemata is altijd klaar op zondag om twaalf uur, waarna de dtp'ers — desktop publishing — aan het werk gaan. Ze willen de Veto af voor middernacht.

Stap 4. Nadat de pagina's gedtp't zijn, worden ze sekuur nagelezen. Iets wat ijgenluk overbodig is omdat de eindredaktie dat al gedaan heeft.

Stap 5. Op maandagnamiddag worden de Veto's afgehaald bij de drukker. Een vrijwilliger legt op maandag en dinsdag op zo'n zestig plaatsen Veto's. Hij krijgt daarbij nooit boetes. Logisch, gezien er nooit verkeersovertradingen begaan worden. Daarna worden alle Veto's uit de bakken genomen.

Geïnteresseerde schrijvers, dtp'ers, cartoonisten en fotografen zijn nog steeds welkom op de 's Meiersstraat 5, tel: 016/22 44 38.
E-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

“Als intellectueel moet je in de verkiezingen soms je verstand op nul zetten”

▶ *tapten andere kandidaten in deze reeks pas in de politiek nadat ze al een tijdje aan de Leuvense universiteit werkzaam waren, dan was dat bij Hugo Vandenberghe net omgekeerd. Naast gemeenteraadslid in Rotselaar, advocaat in Brussel, lid van het CVP-partijbureau en senator is Vandenberghe ook professor zakenrecht. Maar de politiek was er eerst, zo blijkt.*

Hugo Vandenberghe: «Mijn eerste verkiezingskampagne dateert van 1958 in Kortrijk, vanwaar ik afkomstig ben. Ik was toen zestien jaar. Het was natuurlijk zeer uitzonderlijk dat iemand die nog niet eens stemrecht had, zich kandidaat stelde. Ik ben dus altijd politiek geïnteresseerd en ook politiek actief geweest. Tijdens mijn studentjaren in de jaren zestig was dat engagement vanwege de studie iets minder sterk, maar van '72 tot '77 ben ik dan op het kabinet van Leo Tindemans gaan werken. Bovendien ben ik onafgebroken lid geweest van het nationaal partijbestuur van de CVP, van 1977 tot en met vandaag. Ik heb ook zes jaar lang in de Europese Commissie voor Mensenrechten gezeteld. Dat is een functie die niet verbonden is aan politieke mandaten, maar die wel heel intensief is. Ik ben met andere woorden altijd maatschappelijk actief geweest, en niet enkel in de zin van een enge partijpolitieke carrière.»

Machtspel

Veto: *Waarom hebt u voor de CVP gekozen?*
Vandenberghe: «De keuze was vanzelfsprekend. Dat was toen voor mij geen metafysisch vraagstuk, we leefden immers in een andere samenleving. Ik behoorde van thuis uit tot de katholieke opinie en tot de katholieke aktie. Zo ben ik ook leider geweest van de KSA. En het normale verlengstuk van die sociale activiteiten was nu eenmaal niet de BSP van Van Acker, de logepartij van de liberalen of de VU, die toen nog in haar kinderschoenen stond. Die keuze heeft zich voor mij dus eigenlijk niet gesteld. Maar als jullie mij vandaag opnieuw voor die vraag stellen, dan antwoord ik daarop nog steeds positief, omdat de CVP een partij is die zich niet vastpint op sociaal-economische analyses. Ik heb het altijd als een persoonlijke meerwaarde ervaren in mijn leven om contacten te kunnen hebben met mensen uit verschillende sociaal-economische richtingen. Dat verhindert dat je dwaasheden begaat in je politieke opstelling. Je gaat minder polariseren, waardoor je gemakkelijker tot een degelijke politieke besluitvorming kan komen. Daarom vind ik de CVP zeer waardevol.»

Veto: *Kent de CVP dan geen gebreken volgens u?*
Vandenberghe: «Ja, natuurlijk wel. Als een partij een hele eeuw lang bijna onafgebroken aan de macht is, dan ontstaat het gevaar van een zekere grijsheid, omdat je altijd compromissen moet sluiten. De socioloog Weber heeft op dit vlak een prachtig onderscheid vastgesteld, namelijk dat tussen een bezinnings- en een verantwoordelijkheidsetiek. Jongeren neigen meer naar een bezinningsetiek, die aanspoort tot nieuwe ideeën en nieuwe tijden. Maar als je al jaren met politiek bezig bent, dan merk je dat de toegevoegde waarde in de politiek bestaat uit het opnemen van verantwoor-

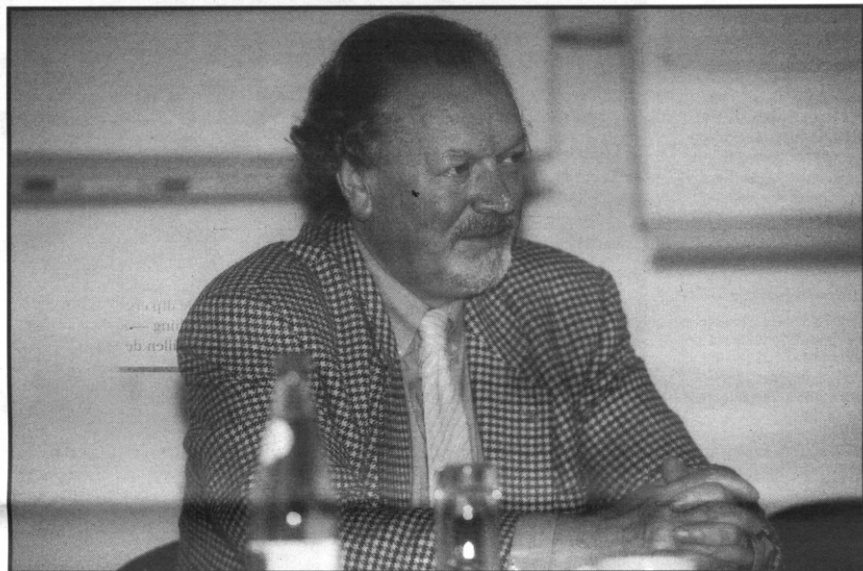
delijkheid. Die verantwoordelijkheidsetiek mag echter niet vervallen in een sinisch machtspel, omdat je je dan te weinig inleeft in de opvattingen waarover je een compromis moet sluiten.

«Ik ben geen schaker die louter rationeel standpunt A tegenover standpunt B afweegt. Je moet je ook emotioneel kunnen inleven in de verschillende opvattingen om te zien welk besluit het beste aansluit bij de publieke opinie. En door de grote aandacht van de CVP voor de verantwoordelijkheidsetiek dreigt de vernieuwende kracht van de bezinningsetiek soms op een zijspoor te

beloften in mijn jeugd afgelegd en nu is het belangrijk om te zien of ik ook trouw blijf aan mijn principes. De mensen kunnen mij enkel beoordelen op basis van mijn realisaties en ik denk toch wel dat ik, bijvoorbeeld op het vlak van justitie, een belangrijke inbreng in de werking van de nieuwe Senaat heb gehad.»

Veto: *Slaagt de Senaat voldoende in haar refleksietoek?*

Vandenberghe: «Nee, want instellingen hebben veel tijd nodig om volwassen te worden, en de nieuwe Senaat bestaat nog maar vier jaar. De vraag of de Senaat een

“Schriftelijk dit jaar, maar de vragen blijven dezelfde”

belanden. Dat is een belangrijk probleem. Maar als je meedoet aan de politiek kies je voor verantwoordelijkheid. En als er een paarse coalitie mogelijk is, zal men die maken. De vraag is alleen: zal dat mogelijk worden? En dat zal de kiezer beslissen, al ben ik daar persoonlijk niet pessimistisch over. Want als ik de grote verschillen in de diverse partijprogramma's bekijk, ben ik ervan overtuigd dat een paarse coalitie nooit over voldoende manoeuvreerruimte zal kunnen beschikken»

Engagement

Veto: *U pleit voor politiek engagement. Voor welke thema's spant u zich op dit moment in?*

Vandenberghe: «Ik ben twee jaar voorzitter geweest van de senaatscommissie rond georganiseerde criminaliteit. We hebben een verslag van zeshonderd bladzijden opgesteld dat in het algemeen goed is ontvaard. Ik houd me nu ook bezig met wets-evaluatie. Ik heb in de Senaat een voorstel ingediend voor het oprichten van een werkgroep die een programma zou moeten samenstellen rond tien geboden voor goede wetgeving. Die tien geboden zouden zich dan bindend moeten vertalen naar de wet-structuren van de parlementaire assemblee. De Senaat is een reflektiekamer en zou zich moeten toeleggen op de kwaliteit van de wetgeving. Want dit is volgens mij één van de grote oorzaken van de kloof tussen burger en politiek: het teveel aan wetten én de onoverzichtelijkheid van die wetten. Zo'n werkgroep moet dan uit juristen en niet-juristen bestaan die de huidige wetgeving evalueren, maar ook adviezen verstrekken over de haalbaarheid en de efficiëntie van toekomstige wetten. Ik ben dan ook blij dat mijn voorstel eenparig is gestemd.

«Ik ben nu op een leeftijd gekomen dat ik geen beloften meer afleg. Ik heb al mijn

reflektiekamer is, hangt in grote mate af van de keuzes die de politieke partijen maken of de mensen die ze op de senaatslijsten zetten. Ik kan begrip opbrengen voor iemand als Bert Anckaers die zegt dat hij sterft in de Senaat, omdat de Senaat op een andere manier werkt dan de Kamer of de Vlaamse Raad. De snelheid, de wijze van aanpakken en de persoonlijke omgang met elkaar is totaal anders in de Senaat. Er wordt in de Senaat veel gestemd zonder de tipische spelletjes van meerderheid en oppositie, omdat de regering niet verantwoordelijk is in de Senaat. De discussiesfeer is er veel opener.»

Veto: *Misschien moeten we de uitspraak van Bert Anckaers wel op een andere manier interpreteren. Is de Senaat niet een 'fin-de-carrière-instelling' of zelfs een instelling die de regeringsbeslissingen enkel onderschrijft door ze etisch te verfraaien?*

Vandenberghe: «Fin-de-carrière is niet noodzakelijk slecht. Men kan daar natuurlijk gaan uitrusten zoals een oud dier dat in de zoo wordt geplaatst. Maar ik denk dat de Senaat de afgelopen vier jaar toch heel wat werk heeft verzet: de Rwanda-commissie, het asieldebat, de onderzoekcommissie georganiseerde criminaliteit. Zo wordt nu ook weer de problematiek van de strafbaarheid van de rechtspersoon naar de Senaat geschoven, omdat men wenst dat over zulk een complex probleem eerst een grondig juridisch debat wordt gevoerd. Daarenboven denk ik dat de publieke opinie duidelijk inziet dat er in de Senaat anders werkt wordt dan in de Kamer. Zo was er toch een algemene waardering voor de sereniteit waarmee wij het eutanasiëvraagstuk hebben behandeld. Sommige zaken, zoals de etische en de kommunautaire problemen, vragen om een andere aanpak en daar kan de Senaat dan een voortrekkersrol spelen. In de Senaat worden veel

meer amendementen aanvaard in samenspraak met de oppositie dan in de Kamer, omdat daar altijd de partijpolitieke standpunten komen bovendrijven. De Senaat vergadert ook vaak achter gesloten deuren om tot redelijkere discussies te komen. Immers, als de media aanwezig zijn, gedraagt iedereen zich anders.»

Veto: *U steekt een groot deel van uw tijd in uw politieke bezigheden, maar uw professoraat en uw politieke carrière sluiten blijkbaar wel goed bij elkaar aan.*

Vandenberghe: «Inderdaad, ik beschouw mijn politieke loopbaan als het verlengstuk van mijn universitaire activiteiten. Ik doceer zakenrecht en heb tijdens de vorige legislatuur de wet op het appartements-eigendom mee helpen realiseren. Dat kwam eigenlijk rechtstreeks uit mijn cursus. Als jurist heb je in het politieke beleid op het vlak van wetgeving natuurlijk verlengstukken. Als prof in de rechten heb je in het wetgeving proces natuurlijk een toegevoegde waarde. Omgekeerd geldt dat ook voor de studenten. Mag ik u er overi-

gens op wijzen dat ik één van de weinige rechtsprofessoren ben die nog mondelinge examens afneemt, ondanks mijn politieke opdracht. Het vergt veel om met een parlementair mandaat tijdens de maand juni mondeling te examineren.»

Veto: *Dus u gaat ook dit jaar mondelinge examens afnemen?*

Vandenberghe: «Wel, dit jaar kan ik tijdens de verkiezingsjijd geen mondeling examen afnemen, voor de eerste keer in acht jaar. De innerlijke rust

wordt tijdens de verkiezingen zo sterk verstoord dat ik geïrriteerd voor de studenten zou zitten. Maar de studenten hebben aanvaard dat het examen zakenrecht verplicht schriftelijk zal zijn.»

Veto: *Wat vindt u van de verkiezingskampagne van de CVP waarin politici vertellen over 'hun eerste keer'?*

Vandenberghe: «Ach, ik val daar niet over. In een verkiezingskampagne moet je als intellectueel je verstand soms op nul zetten. Ik bedoel dat niet pejoratief, maar het is nu eenmaal zo dat er vaak geen ruimte gelaten wordt voor nuancering. Kijk maar naar een politiek debat voor de studenten: voor wie applaudisseren ze? Voor de grote oneliners, niet voor genuanceerd taalgebruik. En de verkiezingen zijn de overtreffende trap van die situatie. Maar dat betekent helemaal niet dat de ideeën die je naar voor brengt op niets moeten steunen. Ik heb dat niet te betreuren, want de media maken nu eenmaal de boodschap. Als politicus ben je verplicht je daaraan aan te passen.»

Diederik Vandendriessche
Jeroen Lissens

Proffen & Politiek

In Veto's reeks 'Proffen en Politiek' wordt wekelijks een professor geïnterviewd die deelneemt aan de verkiezingen. Daarbij komt elke week een andere partij aan bod. De reeks zal eindigen met een debat tussen de vertegenwoordigers van de politieke jongerenbewegingen. Deze week is professor Zakenrecht Hugo Vandenberghe aan de beurt. Vandenberghe staat op de vijfde plaats in de senaat voor de CVP en was al tweemaal gekoöpteerd senator.

“Ik zou ook graag de Mont Blanc opklimmen en daarna afskiën”

Is alles gaat zoals Arnout Matthys het wil, dan brengt hij op vier of vijf april in het Franse Vars het wereldrekord speedskiën op één been op meer dan 200 kilometer per uur. Het rekord dat de eerste licentiestudent Lichamelijke Opvoeding — die in een verkeersongeluk zijn rechterbeen verloor — wil verbeteren, bedraagt al meer dan een decennium 188 per uur. De run van Arnout Matthys is een onderdeel van de Madmasters — een serie extreme ski-sporten — die tussen negenentwintig maart en vijf april op Euro-sport te bekijken zijn.

Veto: Zou je die uitdaging ook aangenomen hebben, mocht je nog je beide benen gehad hebben?

Arnout Matthys: «Waarschijnlijk had ik dan iets anders gedaan. Het is voor mij natuurlijk moeilijker om een uitdaging te vinden dan voor iemand die twee benen heeft.»

Veto: Het is niet zo dat je zoiets doet om jezelf te bewijzen tegenover validen?

Arnout: «Ik ben toevallig één van die mensen die uitdagingen nodig heeft. Als ik op twee benen had rondgelopen, zou ik ook wel zotte dingen doen. Zo ben ik ook begonnen met muurklimmen op één been. Veel mensen vonden dat niet evident. Ik zou ook graag de Mont Blanc opklimmen en daarna afskiën. Het probleem is dat je daarbij een supergoede protese nodig hebt.»

Runs

«Ik vind het belangrijk te bewijzen dat er toch veel dingen zijn waarvan mensen denken dat het niet mogelijk is. Veel mensen bekijken een andersvalide als iemand die niets meer kan. Je merkt het al bij de manier waarop mensen naar andersvaliden kijken. Ik merk dat gewoon niet meer. Als je een protese aanhebt, zien de mensen dat niet. Ze zien alleen dat je mankt.»

Veto: Hoe belangrijk is de kick, het opzoeken van het gevaar?

Arnout: «Er is de kick van de snelheid. Alles gaat steeds sneller en sneller, maar als je weet dat je geen obstakels kunt tegenkomen, is dat een beredeneerd risico. Eigenlijk is het vrij ongevaarlijk, want je mag niet zomaar bovenaan de piste vertrekken. Je begint laag, en naarmate je prestaties vorderen, mag je hoger gaan om te vertrekken. Uiteindelijk heb je dan zoveel runs ge-

daan, dat je geen schrik meer hebt. Het komt er vooral op aan je evenwicht te behouden. Op dit moment ben ik mij niet in het bijzonder aan het voorbereiden en doe ik vooral krachttraining.»

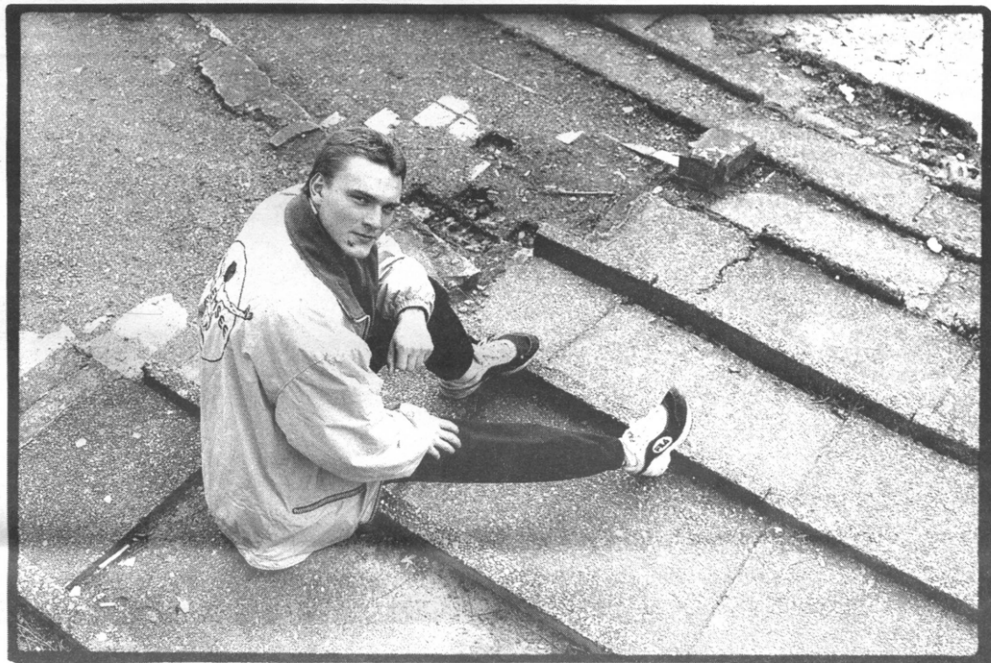
Veto: Licht het wereldrekord binnen jouw bereik?

Arnout: «Ik heb nog nooit met het juiste materiaal kunnen trainen. Op een gesloten piste heb ik al honderdzestig per uur gehaald. Maar met een goeie helm win je zo'n tien à vijftien kilometer per uur. Ik mag de helm en het pak van de Franse wereldkam-

financieringsgebrek. Je moet de mensen namelijk kunnen mobiliseren om aan sport te doen. Bij de gewone populatie doet ongeveer vijftientig procent van de bevolking aan sport, bij de andersvaliden is dat zo'n drie procent.»

Belletjes

«In Leuven is een aantal profen Lichamelijke Opvoeding die met de vzw CAS — Centrum Aangepast Sporten — begonnen

(foto Erwin Oughen)

pioen speedskiën Phillippe Billy gebruiken. Ook de juiste latten leveren winst op.»

Veto: Vervul jij ook een voorbeeldfunctie voor minder ondernemende andersvaliden?

Arnout: «Er zijn inderdaad andersvaliden die bij mij informeren wat de mogelijkheden zijn om aan sport te doen. Sommige mensen vragen mij ook om ze skiles te geven. De mogelijkheden om aan sport te doen zijn nog niet voldoende uitgebouwd, al begint dat nu te verbeteren. Er is vooral een

zijn. CAS richt zich zowel op studenten als andersvaliden uit de streek. De vzw telt iets meer dan honderd leden, al is het aantal actieve leden veel lager. Bij CAS kun je ondermeer aan rolstoelbasketbal of -tennis doen. Er is ook een afdeling voor blinden. Die spelen torbal. Bij die sport wordt de bal van de ene naar de andere kant van het veld gerold. In de bal zitten belletjes, zodat je die hoort rollen. In het brede doel staan drie mensen die al liggend proberen de aanrollende bal tegen te houden.»

Veto: Ik kan me voorstellen dat er praktische problemen waren toen je je inschreef voor Lichamelijke Opvoeding?

Arnout: Ik heb daar goede ervaringen mee. De medestudenten reageerden bijvoorbeeld heel positief. Het is logisch dat je

je niet zomaar kunt inschrijven. Er is heel wat werk verzet om te kijken of het mogelijk was. In een werkgroep is er een aangepast sportprogramma opgesteld. Er zijn bepaalde dingen die niet kunnen. Voor de vakken die daardoor wegvallen is er voor compensatie gezorgd. Rolstoelatletiek in plaats van atletiek bijvoorbeeld. Van het speciaal statuut voor gehandicapten maak ik geen gebruik. Ik heb geen extra problemen om te studeren.»

Veto: Droom je ooit deel te nemen aan de Paralympics of professioneel te sporten?

Arnout: «Ik zou wel graag naar de Paralympics gaan maar het is geen doel op zich. Als Belg is het heel moeilijk om het in het skiën te maken. Op dit ogenblik bengel ik aan het staartje maar als ik een seizoen goed kan trainen, zou ik wel tot de beteren van Europa kunnen horen. Wat het professionele sporten betreft is het probleem dat er minder geld is. Minder andersvaliden sporten en als de basis kleiner is, wordt de

top ook minder betaald.»

Ook bij deze rekordpoging is het geld Arnout's grootste zorg. Op sportief vlak ziet alles er goed uit. Nu de dag van de rekordpoging schrikwekkend dichtbij komt, is de financiering van het project echter nog niet helemaal rond. Arnout hoopt in extremis nog een extra mecenas te vinden. Op dit moment rekent hij vooral op de VTM, die zijn rekordrace misschien komt filmen. Of hij dan niet teleurgesteld zal zijn als zijn poging niet doorgaat na er zo'n tijd naartoe geleefd te hebben? «Dat is het leven, he.»

Benny Debruyne

Arnout Matthys is de zevende sporter-student in de topsportersreeks.

Verkiezingen bij Medica

De enige serieuze ploeg die opkwam bij de Medica-verkiezingen reef afgelopen donderdagavond negenennegentig procent van de uitgebrachte stemmen binnen. Voldoende motivatie voor Windkracht 2000 — zo heet de winnende ploeg — en preses Marc Ferrante om volgend jaar de werking voort te zetten. Naast de kringwerking ziet Ferrante — eerste doc geneeskunde — de curriculumvorming binnen geneeskunde als zijn belangrijkste taak tijdens zijn presserschap.

De verkiezingsweek werd deels geanimeerd door drie lolploegen. Bij Medica gaan de stemmen voor die lolploegen automatisch naar de serieuze ploeg, wat de hoge verkiezingsuitslag verklaart. De winnende ploeg opende de verkiezingsweek met een receptie op zondag. Ontbijt op bed, een spektakel- en verwenmiddag en een fuif waren de voornaamste activiteiten om de kiezer te lokken. In tegenstelling tot de Politika-verkiezingen (zie Veto vorige week) moet bij de kring van de geneeskundestudenten geen kworum behaald worden. Het kiescomité kwam na de lessen de aula binnen om de nodige stem-

men te ronselen, op donderdag stond de hele namiddag een stembus in Doc's Bar.

De presidiumploeg bestaat voorlopig uit zo'n tachtig mensen en Ferrante sluit niet uit dat er volgend jaar nog bijkomen. «Iedereen is welkom op de vergaderingen waarop de ploeg vorm krijgt en beslist wordt wie welke functie zal uitoefenen. Mond-aan-mond-reklame zorgt ervoor dat de ploeg steeds aangroeit. Alleen als er twee kandidaten zijn voor één functie, moet er gestemd worden,» legt Ferrante uit. Alleen al voor de werkgroepen is er een hele lijst medewerkers nodig. Achten-twintig zijn er, waarvan de werkgroepen Onderwijs en Gezondheidszorg de belangrijkste zijn.

De nieuwbakken preses zat elk jaar mee in de jaarraad, maar engageerde zich de afgelopen jaren vooral als groepsleider bij de scouts. «Een ervaring die nu van pas zal komen,» meent Ferrante. Al te veel onzekerheid heeft hij dan ook niet: «Er staat een keigoede ploeg achter mij, je voelt het entoesiasme. Daarom heb ik niet lang moeten twijfelen om mij kandidaat te stellen.» (bd)

Graafwerken aan Alma 3 uitgesteld

Woensdagavond is op de werfvergadering beslist dat de graafwerken aan de Voer ter hoogte van Alma 3 worden uitgesteld tot augustus 1999. De werken in opdracht van Aquafin moeten de riolering van zowel de gemeente als de KU Leuven aansluiten op een afvalwaterkollektor.

Hugo De Coster — lid van de Technische Dienst van de KU Leuven — wijst de vertraging vooral aan de uitzonderlijke natte weersomstandigheden. Omdat er vanwege de eksamens tijdens de paasvakantie en vanaf de blok niet mag gewerkt worden, is er beslist om de werken uit te stellen.

De aanwezigheid van oude gebouwen als het Arenbergkasteel en de Oude Molen maken het er niet gemakkelijker op. De fundering van die gebouwen staat nog niet op palen zoals bij recentere bouwwerken

wel het geval is, maar drijft op de ondergrond. Tegen de Celestijnenlaan — vlakbij de oude gebouwen — moet op grote hoogte een put gegraven worden. «Daardoor zou de veenlaag die zich daar bevindt geen zuurstof meer krijgen en zou die inklinken,» legt De Coster uit. Iets wat zou kunnen leiden tot een verzakking van het kasteel. «Om de stabiliteit in de ondergrond te bewaren wordt het water dat er in de Celestijnenlaan wordt weggepompt, er op een andere plaats weer rechtstreeks in de veenlaag gepompt.» De hinder voor voetgangers en fietsers wordt in ieder geval een paar maanden uitgesteld.

(bd)

Meer info over de werken bij het Sic — Sensibiliserings- en informatiecentrum Milieu & Mobiliteit — bij Alma twee. Tel: 32 93 01 of 32 30 39.

Alles kan beter: suggesties voor een termijnbeleid

Duurzame energie komt eraan

De produktie van duurzame energietechnologie is een heuse markt geworden, verkopers in maatpak inkluis. Grote bedrijven leveren windmolens af of produceren zonnedaken voor 'gratis warm water'. Feit blijft evenwel dat de overheid het al te vaak bij kortetermijnbeslissingen houdt, en duurzame technologie — wat niet volledig overeenstemt met hernieuwbare energie, zie interview met Jo Neyens — op die manier enkel beschikbaar is voor wie daar zelf in wil investeren. In de studie 'Mogelijkheden en belemmeringen voor hernieuwbare energie in Vlaanderen' doet de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) enkele voorzichtige suggesties.

Dat hernieuwbare energie ten opzichte van uitputbare energiebronnen aanzienlijk minder milieubelastend is, is intussen wel door iedereen geweten: de uitstoot van schadelijke stoffen door hernieuwbare energiebronnen ligt bijvoorbeeld al een pak lager dan bij het gebruik van pakweg olie, steenkool of aardgas. Belangrijker worden evenwel ook andere voordelen van deze energiesoorten. Want precies omdat hernieuwbare energie uit erg uiteenlopende hoeken gehaald wordt, is ze meteen ook veiliger en op langere termijn zelfs stabielere en goedkoper dan energie die via uitputbare grondstoffen ingevoerd moet worden: als er minder aardolie en uranium ingevoerd moet worden, betekent dat meteen ook een grotere financiële onafhankelijkheid van de overheid ten overstaan van de landen die deze grondstoffen toeliveren.

Een ander belangrijk potentieel van duurzame energievoorziening is het feit dat ze arbeidsintensiever is, onder meer door haar kleinere schaal en haar grotere behoefte aan technische ondersteuning. Volgens de studie van het ODE zou die situatie in heel wat 'energieverstrekkende KMO's' tot een pak nieuwe arbeidsplaatsen kunnen leiden.

Vis

Diezelfde kleinschaligheid hangt dan weer samen met de makkelijke integratie van dergelijke energiewinnende activiteiten binnen bebouwde omgevingen, een argument waar we in Vlaanderen nauwelijks omheen kunnen. Vergelijkbaar onderzoek in Zweden wees overigens uit dat de maatschappelijke tolerantie tegenover hernieuwbare energiebronnen zoals de implantatie van een windmolenpark in de buurt, erg hoog ligt in vergelijking met die van fossiele energiebronnen, waarbij het 'not in my backyard'-gevoel veel sneller boze buurtbewoners de straat op jaagt. Datzelfde kleinschalige — in vaktermen 'modulaire' — aspect zorgt er eveneens voor dat de uitbouw van de voorzieningen op een graduele manier kan gebeuren, en dus beter op de werkelijke noden kan worden afgestemd: er moet eerst een megacentrale gebouwd of stilgelegd worden om in een behoefte of het gebrek daaraan te kunnen voorzien.

Tenslotte wijst de studie erop dat het investeren in de spijttechnologie die vereist is voor de produktie van duurzame energie ervoor kan zorgen dat we een belangrijk exportprodukt in handen krijgen op een stijgende markt: uiteenlopende studies wijzen uit dat voor binnen vijftien jaar een wereldmarkt van meer dan zesduizend miljard frank per jaar wordt vooropgesteld voor onder meer windenergie en biovergassers. Wie niet over een eigen thuismarkt beschikt is vanzelfsprekend kansloos op die markt, aldus het ODE. Als voorbeeld wordt de windindustrie aangehaald, die in amper twintig jaar uitgroeiende tot één van de belangrijkste exportsectoren voor Denemarken, een land dat — in tegenstelling tot

andere collega's — met relatief kleine windturbines de markt wist te veroveren.

Bubbels

De overheid moet dus gaan investeren in hernieuwbare energie, en dat zo snel mogelijk. Ook de verenigde naties en de Europese Unie ondersteunen deze politiek. Maar er zijn wel degelijk problemen mee gemoeid: diverse studies wijzen niet voor niets op de relatief kleine kansen voor België als het aankomt op het praktisch invoeren van duurzame energie. Een deel van die belemmeringen zou op technisch vlak liggen: heel wat technieken zitten immers nog in het stadium van de ontwikkeling, terwijl er voor andere gewoon minder geschikte plaats voorhanden is. Bovendien

van die niet-duurzame energiebronnen worden dus nog steeds afgewenteld op de gemeenschap en vooral ook op toekomstige generaties.

Architekten zouden in ons land nog teveel betaald worden op basis van een percentage van de kostprijs van het te ontwerpen gebouw met de te plaatsen installaties. Dit probleem stelt zich scherp voor een aantal van de goedkoopste technieken voor het gebruik van hernieuwbare energie in Vlaanderen. Een studiebureau dat voor het ontwerp van een klimatisatie-installatie betaald wordt volgens een percentage van de kosten van die installatie, heeft er geen enkele baat bij om door ander advies een deel van die verwarmings- en airconditioningsinstallatie te schrappen van het plan, wel integendeel.

(foto Ivan Pui)

staat de kleinschaligheid van de nieuwe projecten haaks op de organisatie van de sterk gekoncentreerde energiesector in onze maatschappij.

De belangrijkste handicaps liggen ech-

Opvallend is dat het precies de grote oliemaatschappijen zijn die aan onderzoek inzake duurzame energie doen

ter op een ander vlak: de prijzen die onafhankelijke Vlaamse energieproducenten krijgen voor hun produkt, behoren tot de laagste van Europa. Bovendien bestaan er nog steeds geen vastgelegde procedures voor de toekenning van vergunningen; bedrijven die eventueel hernieuwbare energie willen gaan produceren, weten dus nog niet of ze daar wel toelating voor kunnen krijgen, laat staan tot wie ze zich daarvoor moeten wenden. Bovendien hebben energiebedrijven er nog steeds financieel belang bij om te investeren in goedkope installaties, en niet bij het stimuleren van hernieuwbare energie die hun omzet en dus hun winst zou doen dalen omdat de winstmarges kleiner zijn. Een ander probleem dat duidelijk zichtbaar is, is dat hernieuwbare energie hier nog steeds moet concurreren met goedkopere maar niet duurzame energiebronnen zoals kernenergie, steenkool, aardgas en aardolie. De zogenaamde 'verborgen' of 'maatschappelijke' kosten

Als er één ding duidelijk wordt uit de ODE-studie, is het wel dat dergelijk onderzoek aantoonde dat het realiseerbaar potentieel van hernieuwbare energie in Vlaanderen veel groter is dan wat doorgaans wordt aangenomen. Bovendien blijkt dat zo'n negentig procent van die mogelijkheden ongeveer even duur of zelfs goedkoper zijn dan vervuulende, uitputbare geïmporteerde energie. Om de bovenvermelde handicaps waarmee Vlaanderen te kampen heeft aan te pakken, komt het ODE met een aantal aanbevelingen voor de overheid op de proppen. Een actief beleid is er daar één van, het verlenen van steun, een vergunningbeleid en extra middelen voor duurzame energieproductie zijn andere punten in de lijst aanbevelingen. Verder stelt het ODE een normering voor: energieproducenten zouden op die manier verplicht worden een minimumpercentage uit hernieuwbare energie te produceren, wat op zijn beurt een sterke stimulans voor meer investeringen kan betekenen.

Doel

Opvallend in de hele evolutie is wel dat het precies de grote oliemaatschappijen zijn die aan onderzoek inzake duurzame energie doen. Ook bij de ontwikkeling van nieuwe waterstoftechnieken (zie Veto 23) spaart een bedrijf als Shell Renewables kosten noch moeite om het voortouw te nemen als het op duurzame energie aankomt. En dat is eigenlijk geen verrassing voor wie de resultaten van een recente Shell-studie even bekijkt. "The Evolution of the World's Energy System" voorspelt immers de mogelijkheid om tegen 2050 ongeveer de helft

van het volledige wereldverbruik met hernieuwbare energie te voorzien. Een andere tendens die in dezelfde studie opduikt, is de diversificatie van de energievoorziening: in de lange-termijnsenario's van Shell zitten niet één maar tien verschillende energiebronnen, die elk een aandeel van tien procent in de energievoorziening zullen hebben. Precies daarom zijn de oliemaatschappijen ongerust over hun positie op de energiemarkt: als ze niet tijdig op de kar van de 'hernieuwbare technologie' springen, dreigen ze immers hun aandeel op de energiemarkt te verliezen, en zitten ze daarom nu al voor op het beleid inzake hernieuwbare energie van de overheid.

Wie zelf duurzame energie wil gaan gebruiken is dus voorsnóg op zichzelf aangewezen. Måar in de praktijk komt dat er voorlopig op neer dat die dan naast een gewone verwarmingsinstallatie ook zonnepanelen moet gaan plaatsen, omdat er bij de konstruktie van de woning geen rekening werd gehouden met alternatieve energiebronnen. Daardoor wordt hernieuwbare energie dus een pak duurder dan de tra-

ditionele systemen, en moet de (spits)technologische installatie op lange termijn terugverdiend worden.

Maar ook de technologie voor hernieuwbare energie wordt in vraag gesteld. Voor Willy Lievens van het Poperingse Zonne-Arc geeft een architect door het gebruik van technologie toe dat hij tekort schiet: "Een goed voorbeeld is de woning zonder centrale verwarming waar we mee eksperimenteren. Een dergelijk project is dus perfect mogelijk met betere isolatie en het winnen van zonne-energie via panelen op het dak." Niet noodzakelijk duurder dan een woning met traditionele verwarmingsketel, zo blijkt. Lievens: "Je krijgt geen hoger budget, er is eerder sprake van een budgetverschuiving. Als je een verwarmingsketel van 450.000 frank installeert en daarbij een zonne-installatie, kom je natuurlijk bedrogen uit. Maar als je alleen dat laatste neemt, en daarbij goede isolatie van bij de konstruktie van de woning gebruikt, heb je werkelijk iets duurzaams, en kan je effectief zonder centrale verwarming. En je kan er een heel leven mee verder, want isolatie verslijt niet." Anders durven denken is hier dus de boodschap. En wachten op hernieuwbare energie uit het net.

Jeroen Lissens

bronnen: "The Evolution of the World's Energy System 1860-2060". Shell International, Londen 1995. "De mogelijkheden en belemmeringen voor hernieuwbare energie in Vlaanderen. Eindrapport ter voorbereiding van een "Duurzaam energieplan Vlaanderen", ODE Vlaanderen, september 1997.

"Doel is de enige plaats in de Schelde waar nog vis voorkomt"

Iegen 2010 wil de Europese Unie het percentage aan hernieuwbare energie verdubbelen. Aan de andere kant maakt de liberalisering van de energiemarkt langetermijnbeslissingen moeilijker, en blijft kernenergie volgens sommigen onvervangbaar. Het is te voorbarig om wonderen te verwachten van alternatieve energiebronnen, stelt professor Ronnie Belmans van het departement Elektrotechniek van de KU Leuven.

Ronnie Belmans: «De elektriciteitsproducten in België, maar ook daarbuiten, hadden vroeger praktisch overal een monopoliepositie. Zij stonden in voor het hele proces van productie, transport en verdeling. Maar over heel de wereld zie je nu dat monopolies zich gaan opsplitsen: binnen de Europese Unie heeft men in 1996 een richtlijn uitgewerkt die dit jaar in werking treedt en waarin geëist wordt dat die geïntegreerde bedrijven ontbondeld worden. Zodoende kunnen bijvoorbeeld andere transportfirma's ook toegang krijgen tot die markt.»

«Vroeger was het bovendien ook zo dat, indien je als producent een nieuwe centrale wou bouwen, je eerst zodanig moest investeren om een minimaal verbruik te garanderen. Was er dan nog een bijkomende vraag, dan bepaalde de overheid welk soort centrale zou bijgeplaatst worden. Met de nieuwe reglementeringen kan men het argument van "er is geen nood aan nieuwe productie" niet meer gebruiken. Dat is wettelijk vastgelegd. Als ik morgen geld heb en ik voldoe aan alle lokale en milieureglementeringen, kan ik zonder problemen een kerncentrale in mijn tuin plaatsen. Gevolg daarvan is dat het wettelijk kader voor een langetermijnplanning, de zogenaamde *Integrated Electrical Resource Planning* (IERP), is weggefallen. Gezien de hoge kosten van alternatieve energiebronnen en de druk van de concurrentie markt mogen we van de energiesector momenteel dan ook geen zware investeringen verwachten.»

Zwemmen

Veto: En als er nu echt geen nood is aan bijkomende productie?

Belmans: «Wat is 'nood'? Stel dat ik een nieuwe centrale plaats die meer produceert dan er nodig is. Kan ik daardoor echter de totale productie aan een lagere prijs op de markt brengen dan mijn concurrent, dan prijs ik de concurrentie weg.»

Veto: Wat is dan de goedkoopste energiebron?

Belmans: «Het goedkoopste is momenteel stoom en gas. De grondstofprijzen zijn laag, de bouwtijd is kort en de CO₂-uitstoot is het laagst. Daarbij haalt het een hoog rendement en als we kernenergie even niet aanvaarden, is het ook nog het milieuvriendelijkst.»

Veto: Kan de vrije markt de betrouwbaarheid van bijvoorbeeld een kerncentrale wel blijven garanderen op langere termijn?

Belmans: «Dat is moeilijk te bewijzen. Daarvoor zou je later eens moeten terugkomen. Ik merk alleen dat in Groot-Brittannië de betrouwbaarheid zeer hoog is. De staatsmaatschappij heeft daar voorheen overgeïnvesteed, maar technisch was het hoogspanningsnetwerk perfect in orde. Men werkt nu toch al tien jaar met dat netwerk zonder verregaande investeringen. Wel is het zo dat de komende jaren tot driekwart zal moeten vervangen worden. Vraag is of de vrije markt die investeringen aankant. Zoniet gaat de betrouwbaarheid naar beneden.»

Veto: Hoe ziet u de evolutie wat betreft de hernieuwbare energiebronnen?

Belmans: «Men schat het aandeel aan hernieuwbare energiebronnen in België tegen 2010 op drie procent. Het grootste deel daarvan zal bestaan uit windkracht en biomassa. Het aandeel van fotovoltaïsche elektriciteit zal marginaal zijn. Die norm is trouwens haalbaar, maar degelijk. Tien procent zou belachelijk zijn. Als argument voor die hernieuwbare energiebronnen wordt regelmatig aangehaald dat ze CO₂-vrij zijn, maar je mag echter niet vergeten dat de constructie van windmolens of fotovoltaïsche sellen ook uitstoot met zich meebrengt. Aangezien de levensduur van dergelijke constructies beperkt is en er enkele honderden windturbines nodig zijn om één enkele gascentrale te vervangen

van de landen waar procentueel het meest gebruik gemaakt wordt van elektriciteit uit kernenergie. In België spreken we over zestig procent, in Frankrijk wordt zo goed als alle elektriciteit geleverd door nucleaire centrales. Een klein gedeelte wordt nog geproduceerd door waterkracht, maar die bron is uiteindelijk ook maximaal benut. Litouwen wordt als geheel voorzien van kernenergie, maar dat heeft meer te maken met het feit dat zij enkele installaties geërfd hebben uit het Sovjettijdperk.»

Veto: Is het belangrijkste probleem van kernenergie niet het veiligheidsargument?

Belmans: «Elke vorm van energie is gevaarlijk. En kijk eens naar de chemische industrie, daar vallen dagelijks slachtoffers. Puur statistisch gezien is nucleaire energie het veiligst, want er vallen het minst doden

(foto Johan Wynant)

zijn die CO₂-emissies niet onaanzienlijk. Vergeet daarbij ook niet dat we in België maar over een beperkte oppervlakte beschikken.»

«Wat men wel kan doen, is werken met zogenaamde 'groene stroomcertificaten'. In Californië wordt de distributiemaatschappij op die manier verplicht een bepaald deel van de productie uit groene bronnen te halen. Ze kan dit dan bewijzen door aankoop van dergelijke certificaten. Wat echter zeker niet mag gebeuren en waar de Vlaamse Gemeenschap achterstaat, is dat dergelijke stroomcertificaten gelokaliseerd worden in Vlaanderen. In Spanje zou dergelijk beleid geen enkel probleem vormen, maar als je dat hier doet, moet je je centrale gaan uitbaten onder slechte voorwaarden, onder andere wegens plaatsgebrek. Zo ga je dus bewijzen dat groene energie niet haalbaar is. Bovendien kom je dan zwaar in aanvaring met de gedereguleerde markt omdat er geen wettelijk kader meer is inzake produktiebeperkingen van overheidswege. Wat de overheid op dat vlak wel kan doen, is bepaalde energiebronnen financieel aantrekkelijker maken. Misschien zijn de energieproducenten dan sneller geneigd om groene energie aan te boren.»

Veto: Is plaatsgebrek een argument voor kernenergie?

Belmans: «Om één centrale te vervangen, heb je vijftienhonderd windmolens nodig of vijftientwintighonderd hektare 'kustvoorwaarden' met genoeg wind voor windmolens. Ondoenbaar! Daar is gewoon geen plaats voor. Kernenergie is natuurlijk een gevoelsmatige materie. Na Frankrijk en Litouwen staat België op de derde plaats

en gewonden per hoeveelheid geproduceerde energie. Het probleem is echter dat we voor het eerst met kernenergie werden geconfronteerd op een negatieve wijze: via Hiroshima en Nagasaki. De klassieke energiebronnen zoals steenkool en aardolie daarentegen hebben ingang gevonden in de maatschappij onder de vorm van brandstof. De reactie van het publiek is dus puur sentimenteel. Toegegeven, veel installaties in de voormalige Oostbloklanden zijn in lamentabele toestand. De beste hulp die we daar kunnen bieden, is een centrale van bij ons daar plaatsen. Zodoende kan de rest daar dan gesloten worden. Maar waar ik niet tegen kan is de hypokrisie van sommige landen. Landen als Denemarken en Oostenrijk willen zelf geen nucleaire installaties op hun grondgebied, maar onttrekken wel een groot deel van hun energie uit Frankrijk. Mocht er daar dan iets gebeuren, dan wassen die landen hun handen zeggend in de onschuld. Het is dus geen argument om de nucleaire productie af te bouwen omwille van de veiligheid.»

Snoekbaars

«Als de bevolking echter wil afbouwen, dan zal men de konsekwenties daarvan moeten dragen. Overgaan naar andere energiebronnen betekent dan namelijk weer een verhoging van de CO₂-uitstoot. Men argumenteert dat het kernenergie-debat vandaag moet gevoerd worden en de uitstootproblematiek iets voor morgen is. Die twee problemen zijn echter niet van elkaar los te koppelen.»

Veto: Is veiligheid niet vooral een faktor op

lange termijn?

Belmans: «De nucleaire sektor is de enige die geld opzij zet voor opslag van afval en afbraak van oude reactoren. Je mag ook niet vergeten dat andere sectoren eveneens met een probleem zitten: Chloorhoudende plastics zijn niet biologisch afbreekbaar en vormen in de toekomst ook een gevaar voor de volksgezondheid. Trouwens, de halveringstijd van radioactief afval, (de tijd die nodig is opdat de helft van dat afval zijn radioactiviteit zou verliezen en die voor sommige stoffen tot vijftigduizend jaar bedraagt, nvdv.), is vergeleken met het probleem van petroleum dat in de bodem dringt, nog kort. Met de huidige technieken van verglazing kan dat nucleair afval bovendien op een perfect stabiele manier en dus probleemloos bewaard worden.»

Kweekvijver

«Ekologisch gezien brengt kernenergie zelfs nog een voordeel mee. Het koelwater in zo'n centrale is rijk aan zuurstof en vooraf gezuiverd. Daardoor is het een ideale kweekvijver voor het visbestand. De enige plaats in de Schelde waar nog vis voorkomt, is juist de kerncentrale van Doel.»

Veto: Waarom sluit u een scenario waarbij bespaard moet worden, uit?

Belmans: «Sommigen beweren dat we hier in het Westen aan energie-overconsumptie doen. We zouden dus moeten besparen op het gebruik. Voordeel daarvan zou dan zijn dat de uitstoot van schadelijke stoffen wordt beperkt. Dat houdt een extra kost in en dus een vermindering van de welvaart. Het welvaartsniveau laten zakken met het oog op een

vermindering van die schadelijke emissies is echter niet verkoopbaar. Indien je echter afziet van een aantal premissen — neen tegen kernenergie en een daling van de CO₂-uitstoot — dan kan de huidige welvaart behouden worden en zal de konsument sneller bereid zijn om dieper in de geldbeugel te tasten.»

Kernfusie

Veto: Hernieuwbare energiebronnen kunnen blijkbaar voorlopig niet aan de verwachtingen voldoen. Wat mogen we in de toekomst verwachten van koude kernfusie en aandrijving door waterstof?

Belmans: «Momenteel staat men op het punt om de eerste werkzame fusiereactor te bouwen. Tegen de tijd dat dit prototype uitvoerig getest is en er een kommersialiseerbaar exemplaar op de markt kan worden gebracht, zijn we alweer vijftig jaar verder. Het vermogen dat die reactor zal opwekken, is dan nog beperkt in vergelijking met de huidige energie-installaties. Vergeet ook niet dat voor de werking tritium nodig is zodat we met radioactief afval zullen geconfronteerd blijven.»

«Waterstof zelf is een uitermate propere brandstof. Het enige wat bij een auto met waterstofaandrijving vrijkomt, is waterdamp. Hoewel, voor de synthese van waterstof hebben we dan weer andere energiebronnen nodig en die zorgen dan wel weer voor uitstoot van allerlei afvalstoffen. Maar toch geloof ik meer in een waterstofeconomie dan in de elektrische auto.»

Jeroen Lissens
Tom Van Wauwe

Overlegcentrum ziet zonnige toekomst voor duurzame energie

"De overheid moet duurzame energie een kans geven"

Krijzen zijn wel degelijk kansen voor meer duurzame en hernieuwbare energievoorziening, zegt het overlegcentrum voor duurzame energie (ODE). Alternatieve energiebronnen bieden zelfs vaak een surplus aan mogelijkheden, maar daarvoor moeten eerst een aantal mites ontcracht worden, aldus koördinator Jo Neyens.

Neyens: «Eén van onze belangrijkste taken, naast het verstrekken van informatie aan al wie daarom vraagt, is het uitvoeren van studies waarvoor we van de overheid de opdracht krijgen. Daarnaast zijn we bezig met een aantal deeltaken. Op dit mo-

ditie toepassen, en dat de duurere technieken voor duurzame energie op de laatste plaats komen. Welke rol speelt het ODE daarin?

Neyens: «Daar houden wij ons eigenlijk niet mee bezig. We focussen ons echt alleen op het bevorderen van het toepassen van de verschillende soorten van duurzame energie in Vlaanderen. Maar we zijn natuurlijk wel op de hoogte van die verschillende ontwikkelingen in een liberale richting.»

Mite

Veto: De overheid heeft niet langer monopolies op de energievoorziening. Wie daar nu de middelen voor heeft kan in theorie een centrale nepoten in zijn tuin en op die manier goedkopere

een pier in zee. Er is in Zeebrugge wel een windpark op een hekkdam, maar nu gaat men in Vlaanderen ook installaties in zee zetten: op zandbanken op een haalbare diepte een windmolen zetten, dan heb je het voordeel dat je een konstante goede wind hebt, beter dan op het platteland, hoewel je daar ook goede resultaten kunt halen.»

Wat

Veto: Is het financieel haalbaar om duurzame energie effectief uit te baten?

Neyens: «In Vlaanderen is dat zeker haalbaar. Onlangs heeft een controlecomité een bijkomende maatregel genomen, zodat hernieuwbare energie economisch rendabeler wordt.

Daar kan winst mee gemaakt worden, en dat wordt ook bevestigd door de verschillende bewegingen die je nu opmerkt. Er is een samenwerkingsverband opgericht tussen Interelectra en Turbowinds, de Belgische windmolenbouwer om een windmolenpark te gaan uitbouwen van 100 Megawatt.»

Veto: Het streefdoel van de overheid is drie procent van alle energie uit duurzame energie halen tegen 2010.

Neyens: «Dat klinkt weinig, maar dat is voor Vlaanderen vrij veel denk ik. Als je ziet dat we nu aan amper 0,8 procent zitten, dan is er zeker nog ruimte vrij. Als je dat vergelijkt met sijfers die in de Europese Unie gehanteerd worden is dat natuurlijk weinig. De Europese Unie heeft een doelstelling van twaalf procent. Maar als we in de beste der werelden zouden leven denk ik dat er nog veel meer mogelijk is. Als je alleen al kijkt wat het potentieel aan windenergie zou kunnen opleveren, dan betekent dat dat één zevende in Vlaanderen op duurzame energie zou kunnen draaien. En dat gaat niet om een utopie. Hier is ook rekening gehouden met wat technisch realiseerbaar is. Als je daar nog eens de oppervlakte bijneemt die in Vlaanderen geschikt zou zijn voor fotovoltaïsche panelen, dan kan je daarmee in Vlaanderen tot vijftig procent van de elektriciteit op een duurzame manier worden opgewekt. Die twee samen zouden dus bijna veertig procent van de energie kunnen voorzien.»

Veto: Toch wordt door de mensen die voor kernenergie pleiten het argument van de ruimtelijke ordening aangehaald. Om een kerncentrale te vervangen zou je oneindig veel ruimte aan andere installaties nodig hebben.

Neyens: «Minder oneindig dan je denkt. Het vermogen dat een kerncentrale produceert kan door een flink windmolenveld vervangen worden. Bij de fotovoltaïsche zonnepanelen gaat dat argument nog minder op. Die panelen worden op gebouwen gemonteerd en vervangen de traditionele bouwmaterialen. Het is een nieuw bouwlement waar door architecten heel creatief

kan mee omgesprongen worden. Voor windmolens zit je kwa plaatsname natuurlijk met een ander verhaal. Daar staat de Vlaamse overheid op dit moment nog redelijk argwanend tegenover. De open ruimte is natuurlijk schaars aan het worden. Aan de andere kant zijn er natuurlijk ook mogelijkheden met die dingen zodat je ze enigzins integreert in het landschap. Je kan ze in parken, in lijnen en in veel soorten constructies opstellen. Op die manier kunnen ze landschapsversterkend werken. Ik zal niet zeggen dat ruimtelijke ordening niet een moeilijk punt is, maar het zijn zeker problemen die op te lossen zijn.»

Zalm

«Wat zonne-energie betreft, we leven natuurlijk niet in het meest zonnige land. Veertig procent van de zonnebestraling wordt door directe zonnestraling aan de blauwe hemel geleverd. Zestig procent wordt indirect via het wolkende geklekt, maar die kan ook opgevangen worden.

Veto: Zonne-energie zou moeilijk opgeslagen kunnen worden.

Neyens: «Wat je daar zegt over zonne-energie wil ik toch even nuanceren. Zonne-energie is niet enkel datgene wat opgevangen wordt door fotovoltaïsche panelen. Zonne-energie is ook de warmte die je binnenhaalt door extra veel ramen aan de zuidkant van een gebouw te plaatsen, en dan ook je huis goed te isoleren. Zonne-energie op de manier waarop het meestal benoemd wordt is dan actieve energie. Dat zijn bijvoorbeeld zonnepanelen voor warm water. Op die manier kan vijftig tot zestig procent van de behoefte aan warm water opgevangen worden. Het water wordt opgewarmd in de boiler en op die manier wordt de energie opgespaard. Daarnaast heb je de fotovoltaïsche zonnepanelen, waarbij het licht wordt omgezet in stroom. Die stroom kan opgeslagen worden op batterijen.»

Veto: U praat vooral over zonne- en windenergie. Met welke vormen van duurzame energie zijn jullie nog bezig?

Neyens: «Ik praat vooral over zonne- en windenergie omdat die in de lift zitten. Maar biomassa is natuurlijk ook een vorm van duurzame energie die in de lift zit. Biomassa betekent dat je een aantal afvalstromen gaat verwerken tot energie. Dat is afval van planten, maar ook allerlei ander afval dat gassen produceert. Daarnaast kunnen ook velden aangelegd worden, waaruit energie kan gewonnen worden. Koolzaadteelt is daar een voorbeeld van.»

Veto: Is het die biomassatechniek die in Vlaanderen op grote schaal een toekomst heeft?

Neyens: «Ja, want ook hier kan het argument van ruimtelijke ordening weerlegd worden. De velden die nodig zijn voor een serieuze energiehoeveelheid op te wekken, daar is in Vlaanderen beslist ruimte voor.»

Katrien Darras
Jeroen Lissens

(foto Jimmy Debruyne)

ment zijn we een brochure aan het drukken, die een soort telefoonboek moet worden voor wie wil weten waar hij terecht kan als het aankomt op informatie en kennis inzake duurzame en hernieuwbare energie. In dat verband hebben we wel contact met de diverse milieubewegingen, al is er tot nu toe nog geen milieubeweging lid van het ODE.»

Koolzaad

Veto: Duurzame energie wordt op vele verschillende manieren gedefinieerd en gehanteerd. Wat verstaan jullie eronder?

Neyens: «Vooraf de definitie van de term 'duurzaam' is belangrijk. Wij hanteren de definitie waarbij 'duurzaam' betekent alles waardoor je kunt voldoen aan de huidige behoefte aan energie zonder daarbij de toekomstige generaties in gevaar te brengen, zonder de mogelijkheden uit te putten.

Duurzame energie impliceert dan een energiebron die onuitputtelijk is, en een energietechniek die milieuvriendelijk is. Je kan dat plaatsen tegenover uitputbare energiebronnen. Hernieuwbare energie van haar kant is niet noodzakelijk duurzaam. Een voorbeeld is het verbranden van hout in kachels: hout verbranden is niet slecht voor het milieu, maar toch kan je het niet duurzaam noemen omdat het houttrantsoen beperkt is en dat dus wel eventueel de beschikbaarheid voor de volgende generaties kan beperken.»

Veto: De liberalisering van de energiemarkt zorgt er natuurlijk wel voor dat de producenten in de eerste plaats de goedkopere energieproduk-

energie produceren.

Neyens: «Het is wel zo dat de overheid, ondanks die zogezegde liberalisering, nog altijd een beleid voert inzake energieproductie. Ze doet dat wel op een andere manier. Er wordt nu bijvoorbeeld gedacht aan een norm voor duurzame energie, die vertaald kan worden in de vorm van een certificaat. Zo zullen bedrijven een minimum van die 'groene stroom'-certificaten moeten aankopen bij producenten van energie.»

Veto: Groene stroomcertificaten, allemaal goed en wel, maar waarom moet die groene stroom dan uit Vlaanderen gehaald worden?

Neyens: «Dat klopt. Het is een vrije Europese markt. Je kan evengoed je groenestroomcertificaten uit een windmolenpark in Spanje halen. Maar het is aan de overheid om dit te sturen zodat ook binnenlandse duurzame energie een kans kan krijgen.»

Veto: Men beweert vaak dat er voor de hoeveelheid energie die een kerncentrale opwekt, oneindig veel windmolens nodig zijn.

Neyens: «Dat is een mite die ontcracht kan worden, denk ik, als je naar het potentieel aan windenergie kijkt. Er zijn in Vlaanderen misschien slechts kleine windmolenvelden, maar ze liggen wel in de meest windrijke gebieden van Europa. Bovendien is er een heel groot buitengaats potentieel off-shore: de mogelijkheid om windmolens in zee te plaatsen. Dat begint nu stilaan door te dringen. Er is nu een bijna volledig wettelijk kader voor het exploiteren van off-shore energiewinning. En dat gaat verder dan windmolens zetten op

Pumpkin Reeds

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

En God zag dat het goed was

Iadat Vlaanderens jong teater-talent de voorbije week mocht aantreden op het teaterfestival van Kultuurraad, wordt deze week de Soetezaal bezet voor gelijkaardige doeleinden. Op eigen initiatief en volkomen onafhankelijk toont 'De Wonderbaarlijke Terugkeer van Mark Kesters' — drie filosofen en een filmmaker in spe — er haar eerstelling, die de weinig voorspoedige naam 'Last Night on Earth' heeft meegekregen.

Mark Kesters — 'artistennaam' van een voorts duistere Leuvense figuur —, naar wie het kersverse gezelschap genoemd is en die de regie van het stuk op zich neemt, is in het Leuvense podiumcircuit niet aan zijn proefstuk. Dit jaar nog sleepte hij op het VRG-Welsprekendheidstoernooi de tweede plaats voor zowel jury- als publieksprijs in de wacht. Twee jaar geleden won hij er de publieksprijs. Vorig jaar was hij nog te zien op het Campustoneel. De knepen van de theaterregie leerde Mark Kesters bij Wisper — buitenschoolse opleidingen voor teater in Leuven. En die knepen gebruikt hij nu om drie filosofiestudenten — Hilde Cattrysse, Steve Grossen en Aagje Leven — klaar te stomen voor zestig minuten apokalypt.

'Last Night on Earth' is een explosieve voorstelling. Als proloog wordt de 'plot' van het bijbelse scheppingsverhaal aangevoerd: "En God zag dat het goed was. Man en vrouw schiep Hij hen". De premisse van de geordende schepping wordt via een omgekeerd scheppingsverhaal uitgebuit, tot op het einde de duisternis en de chaos van een ongeordend universum het podium overstelpen. Verwacht echter geen gemoraliseerd: de rode draad is veeleer een gimmick, die op een leuke en vooral ontwapenende wijze wordt ingevuld. In een uurtje tijd wisselen verschillende korte scènes elkaar af. De tekst is voortgesproten uit improvisatie

tijdens het repetitieproces en dat is te merken aan het vaak absurde gehalte ervan. Surrealistische verhaaltjes — over 'parafiks-schoenen', verwijzend naar een ver vervlogen Merinatijdperk — volgen op totaal geflippte familiedrama's. 'Caca dans le diner' toont een koppel waarvan de vrouw aan kanker lijdt. Oorzaak: haar echtgenoot mengde

enkele maanden ervoor uitwerpselen in de maaltijd.

De gimmick van het omgekeerde scheppingsverhaal mag dan een voor de hand liggend gegeven lijken, toch wordt het op een interessante manier gebruikt. Dit kader integreert de belangrijke rol van de faktor 'tijd' in de voorstelling.

Videofilmpje

Het begin van 'Last Night' — dat trouwens voorafgegaan wordt door een vooralsnog onbekend videofilmpje — ervaar je als toeschouwer uiterst traag. Een minuut lijkt een kwartier te duren. Nuttelose dekorwissels volgen op gespannen stiltes. Geleidelijk aan wordt de chaos

groter, de scènes wisselen elkaar sneller af, het akteren wordt dynamischer en geweldadiger, net zolang tot alles finaal uit de hand loopt.

Toch ligt de troef van 'Last Night on Earth' niet in het theoretisch onderbouwde of doordachte discours. Als toeschouwer word je vooral bekoord door het entoesiasme van de acteurs. Entoesiasme is weliswaar geen uitvlucht om kwaliteitsoordelen uit de weg te gaan. Voor acteurs zonder scholing noch ervaring wordt hier voortref-

felijk geakteerd. 'Last Night on Earth' is een leuke voorstelling die gerust kan concurreren met wat de voorbije week op Kultuurraad's 'Teater Marché' te zien was.

Katrien Darras

'Last Night on Earth' is te zien op 30, 31 maart en 1 april om 20 u in de Soetezaal, Naamsestraat 96. Kaarten kosten 150 fr en zijn te bekomen op 016/20.71.72 (Registraat 39).

Klapstuk's P.A.R.T.S.-Night

Afgelopen jaar bood Klapstuk nieuw danstalent een podium aan in 'Futur Présent'. Deze week kent de succesvolle reeks een vervolg met twee voorstellingen van laatstejaarstudenten van Paris, de dansschool van Anne Teresa De Keersmaeker. De Israëlische Sharon Zuckerman choreografeert en dans met vier medestudenten 'Fixing Dust', een gevarieerd groepstuk dat prettige verstrooiing biedt. Constance Neuschwander en Igor Chichko dansen 'One Another'; een strak, eerder klassiek duet op eigentijdse muziek, onder meer van Prince.

Dit jaar levert de dansschool Parts (Performing Arts Research and Training Studios) — een drievakke gemengde opleiding dans en choreografie — haar tweede generatie af. Tot de vakken behoren teater- en dansgeschiedenis, muziekgeschiedenis en -analyse, maar eveneens filosofie, sociologie, antropologie en semiotiek. Naast dat theoretische gedeelte zijn er uiteraard talrijke praktische vakken, zoals technieklessen en workshops om te leren choreografen.

Door een sterk stimulerend, maar niettemin open klimaat moeten de afgestudeerden in staat zijn zelf voorstellingen te maken. Zo zijn er de voorstellingen die als eindeksamen fungeren. Ze worden door de school geproduceerd, maar definitief gerealiseerd en voor het eerst getoond op diverse danspodia. De uitstraling van de school heeft baat bij zo'n werkwijze, maar ook de nieuwbakken choreografen zelf, het is immers hun eerste zelfstandige professionele ervaring.

Donderdag en vrijdag toont Klapstuk de afstudeervoorstelling van Sharon Zuckerman, 'Fixing Dust'. De naam doet onwillekeurig denken aan het befaamde werk 'Elevage de poussière' van dadaïst Marcel Duchamp, waarin de kunstenaar gedurende maanden stof verzamelde op een glazen plaat en die nadien fikseerde met lak. Zuckerman gaat in haar groepstuk min of meer gelijkaardig te werk. De lichamen van de dansers bewegen zich op een hevige, haast spastische wijze voort. Uiteindelijk worden de intuïtieve bewegingen gemoduleerd tot een soort abstracte beelden. Er ontstaan ritmische motieven die doorgegeven worden, virtuoze gronddoefeningen worden afgewisseld met stugge sprongen. Op die manier ontpinnen zich duetten waarin abstracte beelden opduiken en weer verdwijnen.

De voorstelling beweegt zich naar het einde toe als een hoop dwarrelend stof. Als geheel komt ze nooit echt overtuigend van de grond, maar verscheidene danspassages zijn mooi choreografeerd en gedanst. Voor de toeschouwers die zich afvragen of de Partsstudenten allemaal jonge De Keersmaekers zijn is het ongetwijfeld een leuk spel om naar motieven te speuren die naar haar idioom verwijzen, zoals het stampen met een voet, of een horizontale rol die uitmondt in de beweging van een zacht slingerende arm. Het lijkt er echter veeleer op dat het jonge talent op boeiende wijze haar eigen weg zoekt naar een plekje binnen het danslandschap.

(jp)

De voorstellingen gaan door op donderdag 1 en vrijdag 2 april in de dansstudio, Naamsestraat 96. Kaarten kosten 200/250/300/350, te reserveren op het Stuc-onthaal, 016/20 81 33.

Huppel nu naar ACCO voor de Paashaasprijzen

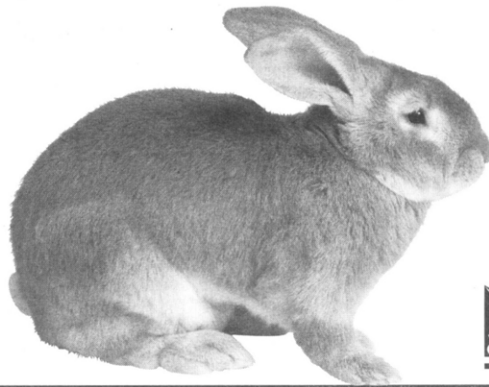
van 31 maart tot 30 april

boeken met groene stickers (-20%)

boeken met gele stickers (-40%)

boeken met oranje stickers (-60%)

boeken met rode stickers (-90%)

Tiensestraat 134-136
3000 Leuven
Tel.: 016/29 11 00

Batman in het sop

Woensdag en donderdag brengt Klapstuk 'La Sortie', de nieuwe choreografie van Hans Van den Broeck. In de welbekende traditie van Les Ballets C. de la B. gaat de dans samen met een brok alledaagsheid op het podium. In dit geval is het de realiteit van de wachtkamer, van de koelissen, van die plaats waar de lamp niet brandt. In een filmisch spektakel trachten losers zich een nieuwe leefwereld te kreëren.

Hans Van den Broeck merkte bij eerdere creaties op dat het verkleden van dansers en acteurs achter de scène erg plezierig was, maar tegelijk ook spannend en vreemd. Die ervaring was het uitgangspunt voor 's mans nieuwste choreografie 'La Sortie'. Het stuk speelt zich dan ook af in een ruimte die het midden houdt tussen een wachtzaal bij de dokter, een stationshal in een vergeeten uithoek van het land, en één of andere kafetaria. De ruimte die hij beoogt, is in elk geval een niet-plaats, een ruimte met veel achterkant die ondanks haar banaliteit dienst doet als ontmoetingsruimte, zij het als een plaats waar communicatie gedwongen verloopt.

Koppeltje

Er gebeurt vanalles tegelijkertijd. Een vrijend koppeltje test in een lange *sliding* de sofa, de banken, de pingpongtafel, de vloer, het aquarium en de koffie-automaat. Bij deze laatste aangekomen wordt overigens duidelijk wat iedereen al dacht te weten: in een automaat zit een negertje. Verder slaat iemand een balletje, terwijl elders een jongen zich stierlijk verveelt, onderwijl han-

Leer eens deftig in een zetel zitten, was u gezicht, blijf van de drank af en leer manieren!

denfrunnikend! En dan gebeurt het. Op muziek van Ennio Morricone maakt een cowboy zijn opwachting. Even later zullen ook Batman en andere TV-figuren zich hierbij voegen. De ruimte lijkt vorm te krijgen. Mogelijk wandelde onze viriele held

met lasso zonet uit zijn B-filmrol op het aanliggende podium van de parochiezaal van Zichem-Zussen-Bolder.

Bühne

Na enige tijd is het podium gevuld met een zootje, alsof de revu zich afspeelt in de wachtkamer zelf. De scène is compleet volgestouwd met uiteenlopende beelden. De toeschouwer kijkt nog naar een televisie, er wordt in hoog tempo voor hem gezapt. In de soms best hilarische fragmenten die volgen, wordt de grens tussen de verveelde stationganger en de televisie steeds troebeler. Willen de jongeren zich door slapstick en rollenspel boven de banaliteit van hun eigen situatie verheffen?

Het spel met het alledaagse moet voor Van den Broeck als het even kan tot herkenning bij de toeschouwer leiden. "Maar", zo zegt Van den Broeck, "als ik de realiteit echt letterlijk op de scène zou zetten, zou niemand de bijzonderheid ervan zien. Je moet er een andere draai, een andere timing aan geven." Anders dan bij spitsbroeder Alain Platel plukt Van den Broeck geen brok ongeregeld leven van de straat, maar dekonstrueert hij de dans binnen een teatraal, zeg maar filmisch geheel. "Ik hou ervan reflexen om te buigen en er twijfel in te steken. Zo laat ik een klassiek geschoolde danser bijvoorbeeld een rotatie uitvoeren, maar ik toon daarmee aan dat de telefoon gaat. Dan valt de vanzelfsprekendheid van de beweging plots weg. Ik wil de harmonie doorbreken."

De dans sluit enerzijds op typologische wijze aan bij de televisiebeelden die we te zien krijgen. Aerobics met Jane Fonda, volksdansen, Travolta-adepten met veikuif strekken hun benen ten dans. Daarnaast tracht Van den Broeck heel gewone bewegingen te integreren in de choreografie door Oze aanhoudend te herhalen. Het resultaat houdt het midden tussen een ritualisering die banaliteit een esthetische energie moet verlenen, en aan de grond gehouden dans. Met de potentiële spanning die in het dansmateriaal en het beeldmateriaal schuilt, wordt echter weinig overtuigend gewerkt.

Kijkkast

Precies in het doorbreken van bewegingsgehele slaagt Van den Broeck iets te goed, hij laat zich namelijk opmerken als een slordig choreograaf. De opname van alledaagse bewegingen in de dans leidt niet tot een ritualisering die de gehele beeldrij meer inhoud en ook vormelijke samenhang zou moeten geven. Het stuk blijft niet meer dan een kijkkast met een aaneenrijging van anekdotes, die meermaals zells bijzonder puberaal aandoen. 'La Sortie' is geen hoogvlieger geworden, maar wellicht is dat conceptueel zo bedoeld.

Jeroen Peeters

Voor de voorstellingen van Van den Broeck: zie agenda.

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Dielsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

LEDO COPY WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02	Naamsestraat 115 Tel: 23.70.03
Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantie-periodes

Over gevaarlijke ekstreem-linkse verenigingen

MLB, de studentenorganisatie van de PvdA, is dit jaar niet erkend door Kringraad. Hierdoor hebben we ook geen recht op subsidies. Ook een aantal andere linkse organisaties werden geweigerd. Men verweert MLB niet democratisch te zijn, de mensenrechten niet te respecteren en in sommige gevallen geweld te rechtvaardigen. Hier volgt ons antwoord op deze stellingen. Om te beginnen wat betreft de democratie. Iedereen is welkom bij MLB. Op onze vergaderingen kan iedereen zijn mening kwijt. En ook als niet-lid kan je aan alle activiteiten deelnemen. Op de lijsten van de PvdA staan honderdvijftig jongeren vanaf 21 jaar, waarvan veel van MLB. Scholieren en studenten ervaren aan den lijve dat het onderwijs niet democratisch is en weten dat ze later veel kans hebben om geen werk te vinden. Zij moeten vertegenwoordigd zijn. Minister Van den Bossche (SP) van Binnenlandse Zaken ziet dit blijkbaar niet zitten. Twee weken voor de deadline verandert hij de formulieren die moeten ingevuld worden door tienduizend stemgerechtigden om te mogen deelnemen aan de verkiezingen. Daardoor moeten de zeventienduizend formulieren die al opgehaald waren weggegooid worden. Vijf dagen later verandert hij ze nog eens. Van den Bossche wist al vier jaar dat er verkiezingen aankwamen, dus hij wil duidelijk een aantal partijen buiten spel zetten. Zijn SP en de andere grote partijen krijgen miljoenen van de staat en vooral van bedrijven om campagnes te voeren. Ze stemmen hun beleid dan ook volledig af op de wil van de bedrijven. Elke dag komen ze tot vervelens toe op de televisie, in de krant en op de radio. Dat kunnen MLB en de PvdA allemaal niet. Ons verkiezingsbudget komt volledig van

leden en sympathisanten. Wie is er democratisch en wie niet?

MLB zou de mensenrechten niet verdedigen. MLB staat altijd op de eerste rij om de mensenrechten te verdedigen. We organiseerden solidariteitsavonden toen Renault en Clabecq sloten en alle arbeiders hun werk kwijt waren of tegen de bombardementen voor olie op Irak. Voor open grenzen, tegen de gesloten centra en het opsluiten van vluchtelingen in de gevangissen. Voor gelijke rechten, tegen het racisme. Voor een gratis en democratisch onderwijs, gratis geneeskunde en tegen het onmenselijke kapitalisme dat al dat onrecht veroorzaakt. Alle Westerse landen onderschrijven de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens, maar vluchtelingen worden behandeld als misdadigers, miljoenen Europeanen zijn werkloos, de arbeiders van Clabecq moeten voor de rechter komen voor het verdedigen van hun werk, Willy Claes en compagnie worden niet gestraft in de Agusta-zaak, en zo kan ik nog wel even verder gaan. Het kapitalisme betekent de rechteloosheid voor de meerderheid van de mensen. Een systeem waarin de tien rijkste mensen evenveel bezitten als de vijftig armste landen samen kan gewoon de mensenrechten niet respecteren. Nieuwe technologieën worden gebruikt om de winsten van die enkelingen te vergroten en niet om de hongersnood te gaan en de arbeidsomstandigheden te verbeteren. Met het geld dat de Navo in de bombardementen op Irak stak, kon de hele Sahara vruchtbaar gemaakt worden. Als MLB opkomt voor een socialistische maatschappij, is het juist omdat dat de enige manier is om echt voor alle mensen rechten te verzekeren. MLB is juist

nodig aan de unie omdat zij consequent de rechten van de mensen verdedigt, niet alleen in woorden, maar ook in daden.

Rechtvaardigt MLB geweld? Er sterven elke dag 46.500 kinderen in de derde wereld. 840 miljoen mensen lijden honger, anderhalf miljard heeft geen drinkbaar water. 75 miljoen kinderen werken. Dat is geweld. En als er mensen zijn die hier tegen in opstand komen is dat gerechtvaardigd en steunt MLB hen. Kabila heeft Mobutu verdreven, die jarenlang met steun van het Westen het Kongolese volk uitperste. Dit had spijtig genoeg nooit gekund zonder de wapens op te nemen. De Zapatisten in Mexico of de Koerden in Turkije worden door het leger aangepakt. Als zij daartegen niet reageren met wapens, worden ze vermoord omdat ze een rechtvaardige wereld willen. Ze lokken het geweld niet uit, maar verdedigen zich ertegen. In België kunnen één op tien mensen de dokterskosten niet betalen. In Duferco Clabecq werd een arbeider levend verbrand omdat de patroon vond dat investeringen in veiligheid te duur waren. Hij maakte dezelfde week wel bekend dat hij 31 miljoen winst had gemaakt. En dan moeten de arbeiders van Clabecq voor de rechter komen wegens geweldpleging. Terwijl de patroon Duferco gewoon verder winst maakt en de arbeiders blijven werken in gevaarlijke omstandigheden. Daarom is MLB nodig om studenten op de hoogte te brengen van het geweld tegen de arbeiders, de derde wereld, de vluchtelingen en migranten. MLB is nodig om studenten te organiseren tegen dit geweld!

Waarom is het niet gevaarlijk dat MLB niet erkend is? Drie weken geleden lanceerden Le Matin en Le Soir een aanval tegen de PvdA met een

zozegd exclusief document dat nooit bestaan heeft, omdat ze de vakbond zou infiltreren. De PvdA werkt al vijftientig jaar in de vakbond, daar is niks exclusiefs of infiltrerends aan. Nu verbiedt het ACOD, de socialistische vakbond van de overheidsdiensten, al een benefietconcert voor de sams-papiers van de Leuvense Freinet-school omdat ze een aankondiging hadden laten publiceren in Solidair, het blad van de PvdA. Dit toont aan waarvoor de aanvallen tegen de PvdA en MLB dienen: om iedereen die ook maar een beetje tegen de stroom in wil gaan te verhinderen. Op donderdag 4 maart '99 werden een vijftigtal mensen preventief opgepakt aan het justitiepaleis van Brussel omdat ze van plan waren om te protesteren tegen het proces van Clabecq. "Er waren mensen van de PvdA bij, dus het zou een geweldige manifestatie worden", rechtvaardigde de rijks-waachtcommandant het arresteren, fotografieren, fouilleren en gedurende acht uur vasthouden van mensen die niks gedaan hadden. Een week later werd het al het preventief oppakken van iedereen die tegen de NSV-betoging in Leuven wilde protesteren. Sociale Raad was ook al één van die geweldadige organisaties geworden: de voorzitter werd zomaar gearresteerd. Alles wat links en progressief is, wordt aangepakt. De crisis van het kapitalisme neemt toe, en het protest groeit. En dan groeit de repressie natuurlijk ook. Dat mogen we niet laten gebeuren! MLB moet erkend worden. Stop de aanval op alles wat links en progressief is. Tegen het kapitalisme dat meer en meer mensen in de miserie duwt.

Gerben Dierick, tweede kan informatika, namens MLB

Een nieuwe toekomst voor VVS

In Veto 21 werd middels een specifieke kern aandacht besteed aan zestig jaar Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). Het werd een kritisch doch objectief document waarin ook werd stilgestaan bij de moeizame relatie die de Leuvense studentenkoepel Loko met haar Vlaamse overkoepeling heeft. In een reactie in Veto 22 verklaarde Claude Seyns, vrijgestelde van Sociale Raad, die door een gebrek aan inhoudelijke werking van VVS. Loko investeert veel in VVS maar krijgt er weinig van terug, was de teneur. Onlangs werd dan ook besloten dat Loko zijn VVS-activiteiten zal beperken tot een aanwezigheidspolitiek.

Het lijkt ons dat Loko daarbij veel te gemakkelijk voorbijgaat aan het enorme verschil inzake werkingscultuur en ondersteuning tussen Loko en (bijna alle) andere lokale studentenoverkoepelingen. Geen enkele andere lokale koepel kan over de middelen beschikken (financiën, infrastructuur, vrijwilligers, ervaring) waarover Loko beschikt. Loko beschouwt zichzelf te veel als de norm, waar het in Vlaanderen helaas eerder de uitzondering is. Maar is het omdat andere koepels hun vertegenwoordigingswerk niet naar behoren (kunnen) uitvoeren, dat Loko nu beslist om ook maar haar inhoudelijke ondersteuning van VVS stop te zetten? Zou Loko het naar analogie van die houding dan ook appreciëren mocht de meest actieve kring binnen Loko zelf haar inzet terugschrijven omdat de andere kringen te weinig werken? Dergelijke houding komt op termijn niemand ten goede: noch VVS, noch Loko, noch de studentenvertegen-

woordiging in het algemeen. Het zal VVS enkel uithouden en de broodnodige overkoepelende studentenwerking fragmentariseren. Er zullen wel mensen zijn die daarom juichen, maar het zullen geen studenten zijn.

Vergeef ons dat de kritiek op VVS ons persoonlijk raakt. Wij zijn de enigen die zich identificeren met VVS. Andere studenten, actief binnen onze vereniging, zijn nog steeds in de eerste plaats vertegenwoordiger van de eigen lokale koepel. "VVS? Dat zijn de anderen!" Zo lees je het ook tussen de regels die Claude Seyns schrijft. In VVS heerst te weinig 'wij-gevoel'. VVS is voor de modale studentenvertegenwoordiger iets als de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor): men kan erin zeten en overleggen met andere onderwijsactoren. Als de vergadering gedaan is, gaat men naar huis. In die geest wordt VVS dan ook dikwijls gereduceerd tot het secretariaat. Dat secretariaat wordt dan bijvoorbeeld verweten "wa informatiedoorstroming minder goed te draaien dan dat van Loko" (dixit Kringraad-voorzitter Poi Verwilt in Veto 21).

Ook hier stelt Loko zich als norm om anderen te be- of veroordelen. VVS beschikt over minder dan één miljoen werkingsmiddelen, heeft twee gedetacheerden en geen vrijwilligers. Daarmee moet niet alleen de inhoudelijke maar ook de administratieve werking van twee organisaties worden gedragen (want ook de Vlaamse Scholierenkoepel wordt door hetzelfde personeel en budget gedragen). Die administratieve werking kent Loko

niet en wordt derhalve wellicht fel onderschat. De formele verplichtingen van ons dekreet, de vzw-geving, de financiële administratie, het tijdschrift (dat naगेogew integraal door de gedetacheerden wordt volgeschreven)... Dat alles kost ons het gros van onze tijd, terwijl het dekreet op de gedetacheerden eigenlijk stelt dat wij enkel pedagogische taken op ons mogen nemen. Datzelfde dekreet stipuleert dat wij zesendertig uur dienen te presteren. Die zesendertig uren halen wij reeds zonder onze vele avondlijke en weekendopdrachten.

Hoer trouwens te verklaren dat datzelfde secretariaat erin slaagt van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) wel een suksesstory te maken? In één jaar tijd slaagde VSK erin om een grote representativiteit op te bouwen, een enorme actieradius te ontwikkelen, een aanzienlijke politieke erkenning te verdienen en een formele erkenning met enorme subsidiëring af te dwingen. Dat het dekreet op studenten- en scholierenoverkoepelingen er komt, danken we immers vooral aan de VSK. Het verschil met VVS? VSK beschikt over een tweehonderdtal vrijwilligers, waarvan er minstens twintig zich heel sterk engageren en identificeren met VSK. De raad van bestuur van VVS bestaat uit drie mensen, die van VSK uit twintig, dat zegt al voldoende.

Toch zijn we heel hoopvol gestemd over de toekomst van VVS. Vier jaar geleden was VVS administratief een puinhoop, financieel virtueel failliet en vertegenwoordigde ze geen kwart van de

studenten. Ondertussen is VVS financieel gezond, administratief in orde en representatief van oot. Behoudens de KU Brussel zijn alle uniefs aangesloten. Waar we tot voor kort nauwelijks hogescholen bereikten, zijn nu negentien van de negentwintig hogescholen lid. VVS overkoepelt 121.000 van de 156.000 studenten in het hoger onderwijs, of zeventien procent. Met de goedkeuring van het (door het zogenaamd slecht werkende secretariaat geschreven en gelobbyd) dekreet op studentenoverkoepeling, zullen we voortaan over formele adviesbevoegdheid (onder meer vertaald in twee zijtes in de Vlor) en aanzienlijke middelen beschikken. Zelfs Loko zal moeten toegeven dat de Universiteitcentrale en de Hogeschoolcentrale beter draaien dan oot. Dat op de nationale algemene vergadering wel eens een confrontatie dreigt tussen Loko en de hogescholen is nieuw. Vroeger waren namelijk geen hogescholen aanwezig.

Kortom, de houding van Loko is eerder impulsief dan beredeneerd te noemen. Wij hopen dat Loko opnieuw haar historische rol als motor van de studentenbeweging zal opnemen. Later dit jaar wordt de financiering van het onderwijs voor de komende jaren vastgelegd. Laat ons deze kans om onze eisen te poneren en kracht bij te zetten, niet missen.

Marijke Samyn, Alex Polfliet, gedetacheerden VVS

lezersbrieven

Kringverkiezingen Politika

In Veto 25 wordt de ongeldigheidsverklaring van de Politika-verkiezingen als verrassend omschreven. Voor een buitenstaander is dat vermoedelijk zo, maar insiders konden vermoeden dat zoiets er stond aan te komen. Als men de stemmen-aantallen van de voorbije twee jaar analyseert, komt men tot de conclusie dat de

verliezende ploegen — respectievelijk Palm en Disco — telkens meer dan tweehonderd stemmen behaalden (37% en 43% van het stemmentotaal). Beide ploegen deelden grotendeels dezelfde standpunten. Ze bestonden voor de overgrote meerderheid uit mensen die één grote overtuiging gemeenschappelijk hadden: indien de kring

hen nog wou aanspreken, zou deze origineel uit de hoek dienen te komen en meer eigenheid moeten uitstralen. De winnende ploegen — P-team en Steam — vonden dat onzin.

Ikzelf ben de mening toegedaan dat indien er de voorbije jaren geen oppositieploegen waren geweest het stemmentekort zich mogelijk toen al voorgedaan had. Tekenend is dat de respectievelijke tegenploegen voor meer dan negentig procent uit mensen bestonden die niets met Politika te maken hadden. Dat was een duidelijk signaal. De winnende ploegen hebben dat signaal genegeerd. Nochtans konden Palm en Disco steeds meer dan één kiezer op drie bekoren. Dit jaar was er geen tegenploeg en

strandde men op 313 stemmen (23,5% van de stemgerechtigden). Een goeie tweehonderd stemmen minder dan de voorbije twee jaar. Zijn de Palm- en Discostemmers wegens geen alternatief thuis gebleven? Ikzelf alvast wel. Er was immers geen keuze. Als tijdens de volgende kringverkiezingen de keuze nog steeds dezelfde is, zal ik opnieuw thuisblijven. Een kringwerking spreekt mij slechts als als ze iets te bieden heeft.

Johan Guldix, eerste licentie Politieke Wetenschappen, initiatiefnemer van Palm en Disco

“Welke verschillen kan een democratie niet verkroppen?”

Orige week dinsdag vond in aula Zeger Van Hee de laatste missing link van het Vlaams Rechtsgenootschap (VRG) plaats, de afsluiter van een reeks debatten waarin profven uit de rechtsfakulteit hun visie geven op maatschappelijke problemen. Professor Matthias Storme en professor Frans Vanistendael gingen met elkaar in discussie over de onafhankelijkheid van Vlaanderen. Van veel wetenschappelijke, inhoudelijke inbreng was weinig sprake, vooral politieke argumenten weerklonken luid.

Onder voorzitterschap van professor Van Orshoven werd een assisenhof samengesteld om de zaak 'Vlaanderen tegen de Belgische staat' te laten bepleiten. Advokaat van de Vlaamse ontvoogding was professor Storme. De verdediging van de verwerende partij, de Belgische staat werd behartigd door professor Vanistendael. Beide partijen hadden getuigen laten aandragen om op het gepaste moment hun gelijk te bevestigen. Van Orshoven had de studenten eerst uitvoerig voorgelezen uit het Gerechtelijk Wetboek en bedreigd met tussenkomst van de gewapende macht als de zitting werd verstoord. Groot nadeel aan zo'n rechtbank-debat was toch dat het publiek niet kon tussenkomen, alhoewel velen met vragen zaten: er werd door de profven vooral gegooid met politieke gezagsargumenten, weinig met inhoudelijke of wetenschappelijke.

Springer

De eisende partij, professor Storme, opende haar pleidooi met een kernachtige samenvatting van het eisenpakket: "Vlaanderen moet op gelijke voet staan met de rest van de Europese lidstaten. Tussen de Europese Unie en Vlaanderen is er geen nood meer aan een ander politiek niveau, namelijk het Belgische." Vlaanderen moet dus volgens Storme onafhankelijk worden. De middelen om die stap te doen aanvaarden haalde hij uit het volkerenrecht: het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Vlaanderen heeft op dat moment alle attributen om 'staat' te zijn: een permanente bevolking, een duidelijk grondgebied, en een verkozen parlement met internationale bevoegdheid. Om dit zelfbeschikkingsrecht te legitimeren had Storme een historische verklaring: in de geschiedenis zien we volgens Storme dat van zodra een samenleving demokratiseert, verschillende volkeren de kans moeten krijgen zich te ontvoogden. Dit is bijvoorbeeld gebeurd in het Ottomaanse Rijk en het Keizerrijk Oostenrijk-Hongarije. Op die manier kunnen burgeroorlogen vermeden worden, aldus nog Storme.

Dat België moet splitsen, is voor meester Storme een gevolg van de grote verschillen tussen de twee volkeren, waardoor België de democratie niet meer zou kunnen waarborgen. "Er is geen culturele eenheid, de Walen hebben nog steeds geen respect voor de Nederlandse taal en cultuur, er is geen economisch en monetair draagvlak, de problemen zijn niet meer dezelfde. Hoe kan men dan nog een beleid voeren?", vroeg Storme zich af, en maakte de rechtbank en de jury er attent op dat deze zaak geen enkel juridisch, doch een politiek gehalte heeft: "De zelfbeschikking van Vlaanderen is geen juridische daad. Dit kan immers niet volgens de grondwet. Het volk zal bepalen welke weg het zal bewandelen." Over welke weg het gaat, en wie dat volk dan wel is, liet Storme in het midden.

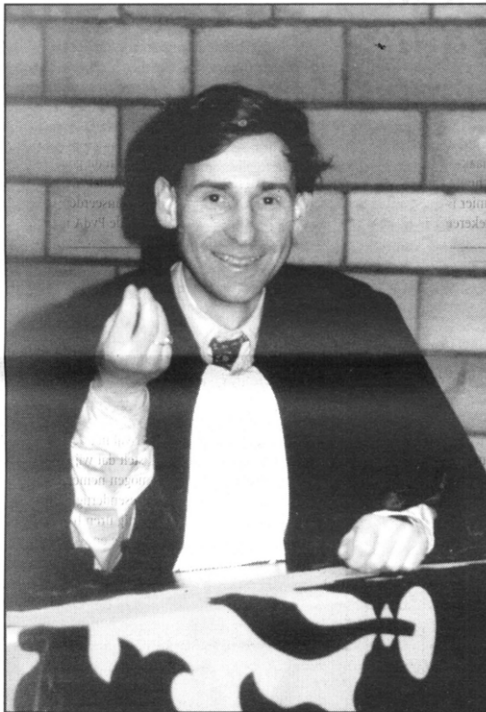
Verwerende partij Frans Vanistendael gooide het over dezelfde boeg als zijn tegenstrever Storme. Op zijn beurt trachtte hij België te legitimeren — en daarmee de Vlaamse ontvoogdingseis te ontkrachten — door te verwijzen naar de geschiedenis. Het Belgenland heeft volgens de professor namelijk zijn roots in de graafschappen Vlaanderen, Henegouwen, Brabant en het Prinsbisdom Luik. Er zou daar steeds een politieke structuur bestaan hebben waar twee talen en culturen het bestuur hebben waargenomen. Deze redenering werd een tijdje later door getuige professor Defoort (KUB), een getuige van Matthias Storme, afgestraft. De historicus nam scherp op de korrel dat beide raadslieden Vlaanderen of België verdedigden aan de hand van historische feiten. Hij verwees naar het Zionisme, een Joods nationalisme dat de bezetting van

nog een getuige ter beschikking om zijn zaak te verdedigen, want het pleidooi kon de jury niet geweldig overtuigen: Ludo Dierickx, gewezen Agalev-senator en voorzitter van B-plus, pakte de vaak door Storme gebruikte begrippen als 'dit volk' en 'zelfbeschikking' stevig aan. Dierickx: "Verschillen tussen de mensen worden op die manier opgedreven en uiteindelijk geïnstitutionaliseerd. Op dit moment zijn er, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Joegoslavië, nog steeds geen gewelddaden. Maar dit blijft niet uit als de spanningen worden opgevoerd. Men heeft het steeds over verschillen. Maar welke zijn de verschillen die een democratie niet kan verkroppen? Men maakt ons wijs dat wij niet kunnen leven met de franstaligen. Voor al die wantrouwenzaaiers moeten we oppassen. Ook de media spelen hier een rol in." Dierickx ver-

ten we de solidariteit benadrukken." Tijdens het eindpleidooi deed Storme zijn laatste stormloop om de studentenjury te overtuigen van de Vlaamse zaak. Net zoals in het begin benadrukte hij dat België voor Vlaanderen niet het juiste draagvlak is om in Europa mee te spelen. "Moet Vlaanderen meespelen via een Belgische schoonmoeder die haar belangen slecht verdedigt?", vroeg Storme zich af. Hij verwees als voorbeeld, naar het feit dat als de Vlaamse en Waalse onderwijsministers het niet eens zijn, ze niet kunnen stemmen in de Europese ministerraad. "Hoelang gaat dit nog duren", vroeg de Vlaamse Cicero zich af, "moeten we wachten tot een vijfendertigste staats hervorming?" Ook een treffend sitaait uit een liedje van Wannes Van de Velde verwerkte hij lustig in zijn pleidooi: "Laat ons Vlamingen niet bang zijn voor de vrijheid. We zitten als een leeuw in een kooi en de sleutel ligt er naast voor het grijpen."

Antwerps

De voorzitter van de hooggeachte rechtbank gaf het laatste woord aan professor Vanistendael. De specialist fiscaal recht verweet de Vlaamse ontvoogders dat er nooit wordt nagedacht over het feit dat de verschillende politieke partijen nooit inspanningen leveren om iets te veranderen

Professor Matthias Storme

Professor Frans Vanistendael

Palestina legitimeert door te verwijzen naar het Israël uit de oudheid.

Vanistendael gaf evenwel niet op en schudde een tweede *pro-België*-argument uit de mouw, dat door zijn 'eenvoud' echter deed vermoeden dat hij het een uurtje tevoren nog had bedacht: "Dit land wordt bijeengehouden door familiebanden, dit zijn feiten. Ieder van ons heeft wel een neefje of nichtje in Wallonië." Maar niet alleen het bloed bindt Vlamingen en Walen, ook de corruptie en het politiek dienstbetoon. Hoe wij omgaan met wetgeving en alles naar onze hand zetten en hoe op die manier politieke macht is opgebouwd, is volgens meester Vanistendael een degelijk bindmiddel. België, konkludeert hij, is dus niet de versplinterde, kunstmatige staat die Storme laat uitschijnen. België heeft niet de behoefte om Vlaanderen het zelfbeschikkingsrecht te ontzeggen, maar ook Vlaanderen heeft het zelfbeschikkingsrecht niet nodig, het kan zijn weg ook in België uitbouwen.

Thuis

Gelukkig voor België had Vanistendael

dedigde het Belgische model als een voorbeeld voor vele staten: "Als wij nu bewijzen dat een meerstalige democratie niet mogelijk is, dan is dit een ramp voor Europa." Tegen het zelfbeschikkingsrecht had Dierickx een sociologische waarschuwing: "Als je dit doortrekt, dan is er een strijd tegen bijvoorbeeld werkloosheid niet meer mogelijk, want iedereen stelt dan zijn veto."

Matlock

In ware Matlock-stijl onderwierp ook de eisende partij getuige Dierickx aan een uitgebreid verhoor. "Welke meerwaarde heeft België boven Vlaanderen?" vroeg Matthias Storme. Dierickx had het moeilijk met deze vraag en moest zich in alle bochten wringen. Na tweemaal terzake te zijn gewezen door de voorzitter, antwoordde Dierickx dat "België gewoon een deelstaat moet zijn van Europa, en een voorbeeld als federale staat." Een goede besluitvorming kan volgens hem niet als men alles begint op te splitsen. Dat hij hiermee helemaal niet op de vraag van Storme antwoordde, kamoefelde hij met een politieke uithaal: "Tegen de druk van het nationalisme moet

op federaal niveau. Door deze afgezwakte aandacht voor het federale niveau is er volgens Vanistendael geen federale opinie. Bovendien vestigde hij de aandacht op het feit dat thematieken zoals werkloosheid en sociale zekerheid objectief en reversibel zijn. Daarmee bedoelde hij dat bijvoorbeeld een economische situatie van een landsdeelte steeds kan omkeren, met de sociale gevolgen vandien.

Van Orshoven sloot de debatten en liet de juryrechtspraak zijn werk doen. Een applausmeter registreerde het volume van handgeklap voor respectievelijk de Vlaamse onafhankelijkheid of het Belgische federalisme. Een kleine meerderheid stemde voor de volledige ontvoogding van Vlaanderen. Gelukkig gingen beide partijen vredig uit elkaar en werd er een uurtje later, onder een stralende Vlaamse maan, gezamenlijk een pint gedronken in het Huis Der Rechten, een Belgische gewoonte alicht.

Bart De Schrijver

Demokratische legitimiteit van 'Stem'

We hebben moeten constateren dat de Politika-kringverkiezingen van vorige week ongelukkig werden verklaard wegens stemmentekort. Meteen werden diverse oorzaken gesuggereerd voor dit resultaat. Het aangaande artikel in Veto 25 reduceert in de titel de mogelijke oorzaken tot twee al dan niet samenhangende fenomenen zijnde apathie en afwijzing. Als de intussen ontbonden ploeg Stem achten wij ons niet in staat, noch in de positie om hier uitspraken over te doen die meer waarheidszouden bevatten dan die van een andere betrokken partij. Toch zijn enkele bedenkingen hier wel op hun plaats.

Eerst moet evenwel één ding duidelijk gesteld worden. We treden het kiescomité in zover bij dat we ook het belang van een kring onderkennen. De argumenten die het kiescomité in haar open brief (zie ook Veto 25) aanhaalt, zijn volledig terecht. Dat is meteen ook de reden waarom we de voorbije twee jaar alsook dit jaar aan de ver-

kiesingen deelnamen. Het verwijt dat de ploeg 'Stem' de functie vervulde van boycot, vinden we echter volledig misplaatst. In die zin kunnen wij het kiescomité onmogelijk in al haar opmerkingen bijtreden. Zij stellen namelijk dat het belangrijk is dat een stemming voldoende democratische legitimiteit heeft. Hierbij poneren ze dat het quorum die legitimiteit verschaft. Wij stelden met 'Stem' het niet-stemmen voor als keuzemogelijkheid en menen hiermee precies het democratische gehalte te verhogen.

Volgens het kiescomité ondermijnen we echter de legitimiteit verkregen door het quorum en belanden we in een paradoxale situatie. Nochtans verkrijgt zij democratische legitimiteit onzes inziens niet alleen door een quorum te halen maar vooral door een democratische keuze juist mogelijk te maken. Anders is de legitimiteit op zich niet democratisch. Of het moest zijn dat het kiescomité de lolploegen beschouwt als een democrati-

sche keuzemogelijkheid, een tese die we via 'Stem' ten stelligste wilden ontkrachten. Lolploegen komen immers allerminst op om proteststemmen te kanaliseren en bieden dus geen evenwaardig alternatief. Demokratische legitimiteit kan enkel bestaan als de formele mogelijkheid geboden wordt om tegen te stemmen in geval van één opkomende ploeg.

Niettegenstaande deze beschouwingen achten we het in het belang van de studenten dat er een kringwerking kan blijven bestaan. De huidige malaise zou een afdoend signaal moeten zijn voor een bezinningsmoment over de kringwerking en over de weg die deze in de toekomst moet inslaan.

Tot slot willen we terugkomen op de eerder aangehaalde oorzaken. Indien het apathie is, zal dit blijken uit de volgende stembuslag. We zouden het betreuren, zoals ook het kiescomité aanhaalt, dat de studenten alles als vanzelfsprekend zouden beschouwen, tot geen engagement meer bereid zijn en hiermee aan het tipische karakter

van de sociale wetenschappen afbreuk zou doen. Indien het afwijzing is daarentegen, kan hieraan langs andere kanalen uiting gegeven worden. Ten eerste, in een dergelijke situatie van gebrek aan evenwaardige keuze-alternatieven, kan stemmen voor een lolploeg toch nog een duidelijk signaal inhouden zonder daarom het democratisch gehalte evenwel te verhogen. Ten tweede bestaat de mogelijkheid om je zelfte engageren in een ploeg, wat meteen het beste tegenbewijs is van apathie. Ten slotte kunnen nog andere kanalen aangewend worden om ongenoegens kenbaar te maken. Studenten kunnen zich rechtstreeks wenden tot de betrokken personen; de kringmensen zijn ook maar mensen met hun kwaliteiten en gebreken. Politika heeft jullie hoe dan ook nodig om uit deze malaise, ongeacht de oorzaak ervan, te komen.

Hans Lambrecht
Tom Vander Steene,
tweede lic. Sociale Wetenschappen

De FKK-procedure uitgelegd

Naar aanleiding van de kritieken op de beslissingen in verband met FKK (Financiële Controlecommissie) willen wij de nodige informatie verstrekken over de procedure die gevolgd wordt, en zo de lopende discussie enigszins nuanceren. FKK is de commissie van Loko die zich bezighoudt met de verdeling van de toelagen die de unief voorziet voor de ondersteuning van vrije verenigingen. Zij wordt gekoördineerd door de Algemene Vergadering (AV) van Kringraad, een geleiding van Loko.

De procedure van de FKK-erkenning is vrij uitgebreid. Na het indienen van de erkenningsaanvragen zijn er twee weken de tijd voor eenieder om klachten in te dienen tegen een bepaalde vereniging. Nadien krijgen twee commissies veertien dagen de tijd om de aanvragen en de klachten te bekijken en te onderzoeken. De ene commissie bestaat uit de huidige erkende vrije verenigingen

en de andere uit zes kringen. Elk apart vormen zij een oordeel over de aanvragen. Hierbij worden nieuwe verenigingen, alsook die waartegen eventuele klachten zijn ingediend uitgenodigd om zich te verdedigen. De uitgebrachte adviezen gaan naar de AV. Indien de commissies ofwel beide positief, ofwel beide negatief zijn, heeft de AV een tweede meerderheid nodig om tegen die adviezen in te gaan. Bij verdeeld commissie-advies is enkel een gewone meerderheid vereist. De verenigingen die van minstens één commissie geen positief advies gekregen hebben, mogen zich op de AV verdedigen.

Na de bespreking worden er kringstandpunten opgevraagd. Dit betekent dat de kringvertegenwoordigers niet stemmen, maar eerst op hun kringvergadering alle aanvragen voorleggen. Die aanvraag van kringstandpunten is

een algemeen gebruikelijke procedure bij het behandelen van belangrijke thema's binnen Loko. Dan kan immers niet door de vertegenwoordiger van de kring beslist worden, want hij moet er honderd procent zeker van zijn dat zijn kring achter hem staat. Een kringstandpunt kan door elke vertegenwoordiger op elk moment aangevraagd worden. De stemming vindt dan pas de volgende vergadering plaats. Bij de FKK-aanvragen is het echter reglementair verplicht om met kringstandpunten te beslissen.

Na de beslissing van de AV kunnen vrije verenigingen beroep aantekenen. Dat moeten zij doen bij de koördinator studentenbeleid, professor Van Gerven. Hij is het hoofd van de Dienst Studentenvoorzieningen aan de KU Leuven. De hoogste vergadering hiervan is de Raad voor Studentenvoorzieningen, kortweg RvS. Het bureau van RvS — bestaande uit professor Van Gerven, directeur Studentenvoorzieningen Jan De Vuyst en twee studenten van Sociale Raad — behandelt de gevallen die in beroep zijn gegaan. Een persoon van de betreffende vereniging en één persoon van Kringraad kan hier uitleg komen geven. Daarna wordt een definitief oordeel geveld.

De complexe procedure bewijst dat Kringraad de grootste tegenspraak wil over haar beslissingen en deze ook ter discussie laat stellen. Net omwille van de beroepsprocedure kan Kringraad niet dieper ingaan op de meer inhoudelijke kritieken. Het beroep is namelijk nog lopende. Men kan nog in beroep gaan tot einde maart en nadien moet het bureau van RvS de beroepen behandelen. De niet-erkenning is dus voorlopig. Het is volgens de Algemene Vergadering aangewezen om die procedure nog met enige sereniteit af te werken.

Met deze reaktie wil Kringraad duidelijk maken dat zij kritiek op haar beslissingen best kan verdragen, maar dat die enigszins voorbarig is zolang de beroepsprocedure niet volledig afgerond is.

Poi Verwilt,
voorzitter van Kringraad,
namens de Algemene Vergadering
van Kringraad

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Zuiver 2 Vaatwerk — Munteenheid 3 Havenonderdeel — Mestvork — Geliefde van Zeus 4 Verwarde zaak — Lokspijs 5 Kluitenbreker — Lichaamsvocht 6 Looftboom — Meisjesnaam 7 Schrijftuig — Gevaar 8 Voorzetel — Kleine wig — Dwarsmast 9 Struisvogel — Ratelpopulier 10 Eerrovende woorden.

Vertikaal — 1 Stille, bewoonde waterplas 2 Zootwaterplant — Meisjesnaam 3 Pers. vnv. — Voegwoord — Zoogdier 4 Walvisachtig zoogdier — Sportterm 5 Lichaamsdeel — Reinigend vocht 6 Griezelig — Orgaan 7 Nederlandse rivier — Uitspraak van een gerechtshof 8 Goud — Ofschoon — Familied 9 Zangstuk — Bloeiwijze 10 Gemeente in Noord-Brabant.

Door Filip De Keukeleere

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 26
29 maart 1999

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofdredaktie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne

Redaktie: Katrien Darras, Joost Helsens, Sofie Overstijns

Doka: Jimmy Debruyne, Joost Helsens, Erwin Ooghe, Ivan Put, Johan Wynants
Medewerkers: Aernout Beke, Bart De Schrijver, Jeroen Peeters, Diederik Vandendriessche, Tom Van Wauwe
Layout en vormgeving: Aernout Beke, Dirk Bernard, Katrien Darras, Benny Debruyne, Hans Declercq, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Yves Dejaegheré, Filip De Keukeleere, Bart Eeckhout, Stijn Heirman, Joost Helsens, Willy Leung, Jeroen Lissens, Maarten Luts, Peter Mangelschots, Sofie Overstijns, Sixten Tollet, Hans Vandenaabeele, Maarten Van Meer, Tom Van Wauwe, Eva Wittoex, Johan Wynants
DTP: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere, Willy Leung, Maarten Luts, Sixten Tollet, Hans Vandenaabeele, Eva Wittoex
Frieten: Hans Declercq
Spelling: Katrien Darras, Hans Vandenaabeele, Eva Wittoex

Eindredaktie: Katrien Darras, Jeroen Lissens

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail:
veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

orig nummer

G	E	N	A	D	E	M	U	U	R
A	V	E	R	Y	P	A	T	I	O
A	R	M	A	A	R	T	E		
B	F	O	N	D	A	N	T	M	
E	L	E	I	S	E	R	G	E	
G	O	K	G	U	L	A	A	N	
E	L	I	T	E	A	S	L	I	
E	K	A	R	A	M	E	L	E	
R	A	R	I	T	D	O	M		
T	I	A	R	A	M	A	R	I	A
E	R	N	A	V	E	N	K	E	L

zoekertjes

Zoekertjes zonder kommersieel oogmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d.) zijn gratis. Voor de andere (te koop, te huur, tikwerk) wordt 100 frank per week aangerekend. De redactie behoudt zich het recht voor een zoekertje niet te plaatsen. Zenden aan of afgeven op 's Meiersstraat 5. Via e-mail kan ook op veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

- √ Dance-hall fever: 2 april. 2 Guns met 2 Ragga and Reggae-soundsystems, in Blauwe Kater.
- √ Clash en Vicious
- √ B&J Soundsystems in Blauwe Kater
- √ You're probably right, seen from aside, that I've been lucky.
- √ Lies, Dries, G-posse en Guy zullen daar zijn om u te verwennen.
- √ Veto groet onze jongens in Amendola.
- √ Yugoslavia: one nation under a groove. Get down for the funk of it.
- √ Bomb that bass.
- √ Alfa, tango: pas op achter u.
- √ Kaat, veel geluk en plezier in deze wereld. Ook een dikke proficiat aan papa Walter, mama Ria en broertje Ward.
- √ Samson zoekt Gert om boekentas te dragen.
- √ Bespaar onze energie, stuur zelf een zoekertje.

- kerkje. Post het voor vrijdag bij Veto!
- √ Klio is een wasprodukt.
- √ Hello Belgrado, We're B-52's and we gonna rock your lobster.
- √ Prettige paaseksamens.
- √ Keuk, de groettes van alle DTPers!
- √ Hierman leeft op oorsmeer.
- √ Poi, je moet je niet verontschuldigen om zo laat met een berichtje te komen, je moet je verontschuldigen het te hebben geschreven.
- √ Jeroen, Marie-Anne is weer stiekem aan 't smoren.
- √ Goecie Dirk, volgende keer nog een pagina meer dtp'en, twee dus.
- √ Sofie, leert West-Vlaams. Leeg-vel Dirk ook heel Leuven trouwens. Gezocht: 'klunt'n'.
- √ Marie-Anne, Jeroen is weer stiekem aan 't drinken.

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
Tel: 23.70.30

Ma.-Do. 9 - 22u.
Vr. 9 - 20u.
Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
Tel: 23.70.02

Ma.-Vr. 9 - 19u.
aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

Naamsstraat 115
Tel: 23.70.03

Ma.-Vr. 9 - 19u.
Zat. 10 - 17u.

igpvt tielomjls

berichten

Kringraad kiest

Kringraad bekommert zich binnen de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie om de onderwijsproblematiek en de coördinatie tussen de verschillende fakulteitskringen. Om de werking ervan in te vullen zijn volgende functies vacant:

- **Voorzitter:** koördineert de gehele werking van Kringraad
- **2 vrijgestelden:** halftijds betaalde krachten die zowel voor administratieve als inhoudelijke ondersteuning zorgen
- **4 vertegenwoordigers voor Akademische Raad:** het hoogste academische beslissingsorgaan wat betreft onderwijskundige aangelegenheden
- **4 vertegenwoordigers op de Onderwijsraad:** het belangrijkste adviesorgaan wat betreft onderwijskundige aangelegenheden

- 3 vertegenwoordigers in de **Kommissie Akademische Lerarenopleiding**
- 2 vertegenwoordigers in de **Vereniging**

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

van Vlaamse Studenten (VVS)

- 1 **kringenkoördinator:** bekommert zich om de contacten met de kringen en om problematieken waarmee individuele of meerdere kringen geconfronteerd worden

- 2 internationale vertegenwoordigers

- 1 **informativa-verantwoordelijke:** vertegenwoordigt de Leuvense studenten in de universitaire commissies voor CWIS en de PC-klassen

- 1 beheerder van Alfaset cvba

Op vrijdag 26 april worden de voorzitter en twee vrijgestelden verkozen. Op vrijdag 7 mei worden de vertegenwoordigers in de Akademische Raad, de internationaal verantwoordelijke en de informativa-verantwoordelijke verkozen. Alle andere vakatures worden onder voorbehoud op woensdag 11 mei verkozen.

Kandidaten dienen tot ten laatste twee dagen (om 18.00 u) voor de verkiezingsdatum van een bepaalde functie, hiervoor een schriftelijke motivatie en een cv in. Adres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Tel: 016/22.31.09, a@kriira.student.kuleuven.ac.be

agenda & ad valvas

DOOR KATRIEN & JEROEN

MAANDAG

- 20.00 u **FILM** 'La Belle Equipe' van Julien Duvivier, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.00 u **FILM** 'La Belle Equipe' (Julien Duvivier), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'Hitchcock's Driesprong' door Indépendance Art & Pro. Zes net afgestudeerde acteurs aan de Arnhemse Toneelschool storten zich op dit stuk van Frans Stijnders. Reserveren: 20.81.33, in Brandweerkazerne (Vaartkom tg Silo), toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** 'State of Dogs' van Brosens & Turmunkh. Schitterende Belgisch-Mongooolse film (1998) die de ene na de andere prijs in de wacht sleepte op de internationale festivals, omwille van de sterke visuele prestatie, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DINSDAG

- 13.00 u **KONSERT** 'Muziek in het ziekenhuis': Klarinetensemble van het Lemmensinstituut o.l.v. Greet Severens, in UZ Gasthuisberg, ontvangsthal, toeg. gratis, org. Personeelsbeleid Gasthuisberg.
- 18.30 u **VOLKSKEUKEN** Veganistische / vegetarische volkskeuken, vrije bijdrage., in Sint-Servatiusstraat 1 (hoek Tessenstraat), org. Sociaal Centrum.
- 19.00 u **KONSERT** Beiaardbespelingen Universiteitsbibliotheek, in Centrale Bibliotheek Ladeuzeplein, toeg. gratis, org. KULeuven.
- 20.00 u **TEATER** 'Hotel Quid Pro Quo', door W.A.C.K.O. i.s.m. Het Toneelhuis, in Stadschouwburg, Bondgenotenlaan 21, toeg. 150/450, org. CC Leuven.
- 20.00 u **FILM** 'Pasti, Pasti, Pasticky' (Vera Chytlová), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 20.00 u **TEATER** 'Hitchcock's Driesprong', door Indépendance art & Pro, in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/350, org. Stuc.
- 20.30 u **KONSERT** Beethoven Akademie o.l.v. Jan Caeyers, Hélène Grimaud (piano), in PDS, toeg. 650/500/350, org. Beethoven

- 21.00 u **OPENING** Officiële opening literaire site van VILT, met aansluitend optredens van Dirk Vekemans, Didi de Paris en Von Tanaka (<http://www.gallery.uu.net.be/Vilt>), in Los Buenos (Parkstraat 14), org. Los Buenos.
- 22.00 u **FUIF** 'Ram Dancehall' met Dread Pressure (Riot Squad), wontime (Riot Squad), Sound System, in Rumba.
- 22.00 u **FUIF** Jugglin' Discotheque (Sound System), Dread Pressure (Riot Squad) & Wontime (Riot Squad), in Rumba & Co, org. Ram Dancehall (I wanna rule my destiny).
- 22.30 u **FILM** 'La Belle Equipe' (Julien Duvivier), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

WOENSDAG

- 14.00 u **FILM** 'Joe Hill' (Bo Widerberg), in Vlaams Filmmuseum en -Archief, toeg. 25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -Archief.
- 18.00 u **KONSERT** Beiaardbespelingen Sint Geertruikerk, in Sint Geertruikerk, Halftaartstraat, org. beiaardploeg Sint Geertrui.
- 20.00 u **TEATER** 'Ik Slaap Terug bij mijn Vader': Echt Aantwaarps Theater, in Stadschouwburg,

Alfa

- 29/03 om 19.30 u: Optreden 'Kolinsky' en Hip-hopavond, in Fak Letteren.
- 30/03 om 20.00 u: Lezing Dr. S. Hendrickx 'Het Oude Rijk in Elkab', in MSI 02.28.
- 30/03 om 20.00 u: Lezing: 'Het Oude Rijk in Elkab', door dr. S. Hendrickx, in MSI 02.28, toeg. gratis.
- 31/03 om 20.00 u: Verkiezingsdebat, in MSI 00.20.
- 01/04 Stembusgang, in perma.
- 01/04 om 21.00 u: Verkiezingsfuif, in Plectrum.

Crimen

- 31/03 om 21.00 u: Kantus, in Patapoef.

Eoos

- 31/03 om 21.30 u: Fuif, in Plectrum.

- toeg. 250/570, org. Vriendenkring 2000.
- 20.00 u **FILM** 'Dead Man' (Jim Jarmusch), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 20.00 u **FILM** 'Joe Hill' (Bo Widerberg), in Vlaams Filmmuseum en -Archief, toeg. 25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -Archief.
- 20.00 u **TEATER** 'De Seksbom' (Het Gevolg), in Wagehuys, toeg. 450, org. CC Leuven.
- 20.30 u **DANS** 'La Sortie' van Hans Van den Broeck, in Stuc, Naamsstraat 96, toeg. 300/350, org. Stuc & CC Leuven.
- 20.30 u **DANS** 'La Sortie' (Les Ballets C. de la B./Alain Platel), in Stuczaal, toeg. 200/350, org. Stuc & CC Leuven.
- 22.30 u **FILM** 'Mystery Train' (Jim Jarmusch), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

DONDERDAG

- 20.00 u **TEATER** 'De Kus van de Spinvrouw' (Het Zuidelijk Toneel), in Stadschouwburg, toeg. 150/550, org. CC Leuven.
- 20.30 u **DANS** 'La Sortie' van Hans Van den Broeck, in Stuc, Naamsstraat 96, toeg. 300/350, org. Stuc & CC Leuven.

VRIJDAG

- 20.00 u **TEATER** 'De Kus van de Spinvrouw'

Germania

- 29/03 om 21.00 u: Verkiezingsdebat, in MSI 00.08.
- 30/03 Verkiezingen, in MSI 00.08, toeg. inkomhal Erasmushuis.
- 31/03 Zomaar een feestje in de fak, in Fak Letteren.
- 01/04 om 21.00 u: Kantus, in Ambiorix.

Historia

- 29/03 om 20.00 u: Free podium, in MSI 03.18.
- 30/03 om 20.00 u: De keuze van De Keyser: 'Barry Linden' van Stanley Kubrick, in MSI 03.18.
- 30/03 om 20.00 u: Film: 'De Keuze van Dekeyser', in MSI 03.18, toeg. gratis.
- 01/04 om 21.00 u: Cocktailavond, in perma.
- 01/04 om 21.30 u: Vietnamavond, in perma.

(Het Zuidelijk Toneel), in Stadschouwburg, toeg. 150/550, org. CC Leuven.

ZATERDAG

15.00 u **KONSERT** Beiaardbespelingen Sint Pieterskerk, in Grote Markt, toeg. gratis, org. Stad Leuven.

ZONDAG

FUIF Food Gourmet Clubbing serving all gourmets in 3 rooms, catering for house, techno and hip-hop flavoured r&b., in Silo, Vaartkom 29, org. Food.

VRIJDAG

23.00 u **KONSERT** Kazooboo (jazzfunk à la Miles Davis' Bitches Brew & Wizards of Ooze), met afterparty (d'js Stan, Moos & Didi), in Rumba & Co, org. Dirk Gilis & Moos.

VRIJDAG

20.15 u **KONSERT** Interlak Bigband en Dixieland, o.l.v. Bart Preneel (solist: Dieter Limbourg), in Zaal Metropole, Diestsestraat 133, org. Kultuurcommissie KULeuven.

Klio

- 29/03 om 13.00 u: frietenbak, in perma.
- 30/03 om 22.00 u: fuif, in Blauwe Kater.
- 31/03 om 20.00 u: Lezing Prof. Sacré: 'Erasmus in de poëzie', in Justus Lipsiuszaal, Erasmushuis, achste verdieping.
- 01/04 om 16.00 u: verkiezingsdebat, in MSI 91.19.
- 01/04 om 22.00 u: Cocktailavond en uitslag verkiezingen, in Perma.

Musicologica

- 30/03 Verkiezingen, in inkomhal Erasmus.
- 30/03 om 21.00 u: Verkiezingscocktailavond, in Perma.

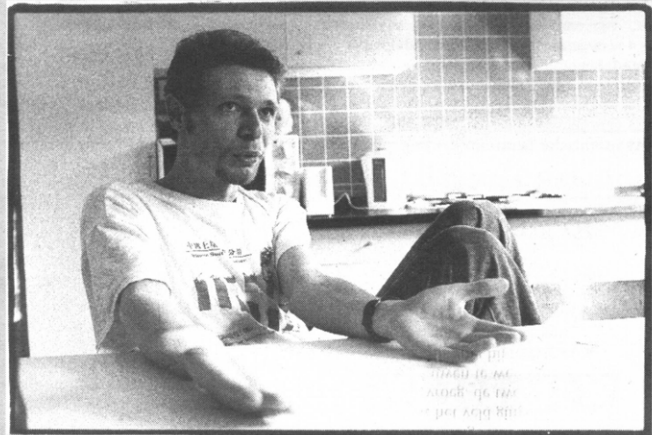
Romania

- 31/03 om 21.00 u: Swingspaleis, in Perma.

Student bio-ingenieur liep stage in de Viëtnamees brousse

“Hun manier van leven bestaat eigenlijk uit werken en de tijd doden”

Laatstejaarsstudent bio-ingenieur Dave D'Haese verbleef vijf maanden in Viëtnam. Hond als hoofdgerecht, een tolk die alleen Viëtnamees sprak, velden met mijnen, de uitzichtloosheid van de Viëtnamees dorpsbewoner en vooral veel rijstwijnen zorgden dat zijn reis niet alleen zijn eindverhandeling ten goede kwam maar ook tot een kultuurschok leidde.

(foto Joost Helsen)

Het jaar ervoor was Dave D'Haese in Viëtnam op reis geweest en vond hij het "hate-lijk omdat ze als toerist alleen dollartekens in je zien". Maar zijn passie voor Azië maakte dat hij toch het risico nam want "als je gaat werken is de situatie toch helemaal anders. Ik wilde weten of het echt zo is", motiveert hij zijn keuze. Zijn uitvalsbasis was een toeristisch plaatsje aan de kust. Twee weken later werd hij afgezet in een dorp in Krong Buk, een district van de Zuidere Dac Lac provincie. De lokale bevolking wist van niets.

Sprinkhanen

Dave D'Haese's eindverhandeling evalueert het uitzetten van landbouwsystemen. Omdat Dac Lac bekend staat om zijn koffie, spitste hij zijn onderzoek toe op het irrigeren van de koffieteelt. Hij deed er onderzoek naar de fysieke kenmerken van de bodem en het klimaat in die streek, maar interviewde ook landbouwers over hun methode. Oorspronkelijk zou hij in de hoofdstad van Dac Lac verblijven. Die plannen stelde hij al snel bij, net als de keuze van zijn assistent.

"Het aanvankelijk doel was in een hotel te verblijven in de hoofdstad van de Dac Lac-provincie, maar die bevindt zich zo'n vijftig kilometer van de plaats van de opzoekingen. Teveel tijdverlies met de motorfiets die ik tot mijn beschikking had. Ongeveer vijf kilometer van mijn werk was er een *guest house*, heel basic: een bed, een gemeenschappelijke douche en een wc met veel sprinkhanen. Bij het *guest house* was een karaokebar, hét fenomeen van Zuid-Oost-Azië. In feite waren er twee karaokes: *karaoke by hand* en *karaoke by mouth*. Ik zal de rest aan de verbeelding overlaten. De Viëtnamezen zijn machotipes, dat hoort erbij," vertelt Dave.

Noedels

Het bleek dat het risico om terug naar Viëtnam te gaan positief uitviel en hij heel goed ontvangen werd: "Ik was eigenlijk een curiosum. Ik was daar een beetje de BV.

Het is ongelofelijk hoeveel er geroddeld werd. Iedereen kende mijn naam. Soms reed ik met de motorfiets naar het veld en kwam iemand die ik niet kende naast ons rijden. Ze waren wel heel gastvrij. Ik was overal welkom. Als hier bij ons een Afrikaan in ons dorp zou komen leven, zou dat niet zo gemakkelijk gaan als daar. Het is niet zo dat ze profijt willen halen uit jou. Het is een beetje als een bekend persoon op bezoek hebben," denkt hij achteraf.

Voor zijn vertrek had Dave erop staan dat hij permanent een assistent zou

hebben: "Ten eerste om uitleg te geven bij wat ik aan het doen was, ik kwam daar ten slotte op de velden van vreemde mensen, ten tweede om ook mee te helpen bij het werk. Het voorstel was dat een student landbouw mij zou vergezellen. Nu bleek dat hij slechts een beetje Engels sprak, alleen de heel eenvoudige zinnestjes. De eerste dag dat we naar het veld gingen, snapte hij niks van wat ik vroeg, de tweede dag begon hij op mijn zenuwen te werken. Op een bepaald moment ging hij naar de winkel en vroeg ik hem een stuk zeep mee te brengen. Toen hij terugkwam met een pak instant noedels, was het genoeg geweest. Ik heb toen een afgestudeerd bio-ingenieur als assistent gekregen die heel leergierig was en een grote Engelse woordenschat had. Met die assistent leefde ik vierentwintig op vierentwintig uur samen. Ik heb hem duidelijk gemaakt dat ik niet de baas was. Ik wilde ook de cultuur leren kennen en ging vriendschappelijk met hem om."

Geitenbloed

Snel kwam ook de confrontatie met het gebrek aan kansen van de lokale bevolking. Het afgelegen dorp bood niet echt veel mogelijkheden. Dave D'Haese: "Hun manier van leven bestaat eigenlijk uit werken en de tijd doden. Ze hebben geen geld, dus uitgaan zit er niet in. Hoogstens gaan ze een keer in de maand naar de karaoke. De Viëtnamezen lunchen stipt om elf uur en nemen daarna hun siësta. Daarna werken ze weer tot vijf uur maar ook geen minuut langer. De mensen werken daar zeven dagen op zeven. Het dorp is zo afgelegen dat uitstappen van één dag niet mogelijk zijn." Studeren is er een voorrecht voor de mensen die geld hebben. De meeste mensen maken hun humaniora af, alleen de rijken kunnen verder studeren. Op het platteland heeft men meer aan een extra werkracht dan aan een zoon of dochter op de schoolbanken. Gegenen die dan wel goed kunnen studeren willen na hun opleiding niet meer terug naar de brousse. Het contrast met de stad is groot. "Ho Chi Minh-stad bestaat uit één grote zwerm mie-

ren. De mensen die daar aan ene kant van de straat wonen, hebben volgens mij nooit de mensen aan de andere kant gezien," gelooft de laatstejaarsstudent.

Zelf begon hij zijn dag om zes uur. Na het ontbijt gingen hij en zijn assistent met hun motorfiets naar het veld. Een akrobatiese prestatie vaak, met boren en materiaal allerhande. Zeker als één of andere augustusregen de weg tot een modderpoel herschiep. Bij het werk op sommige velden was uiterste omzichtigheid geboden zegt Dave: "Wij moesten ook bodemkarteringen doen in gebieden waar mijnen lagen. Zo iets spookt toch wel door je hoofd. Elke stap kan de laatste zijn. Er lopen heel veel mensen rond die verminkt zijn. Vaak gaan die dan om te bedelen naar de grote steden omdat daar veel toeristen zijn."

De man-vrouw-verhouding frappeerde hem al evenzeer. "De verschillen tussen man en vrouw werken duidelijk tot uiting. Vrouwen werken serieus hard en moeten daarnaast het huiswerk doen. Mannen doen na het werk niets behalve rijstwijnen drinken of kaart spelen. Er was geen enkele plaats waar de jeugd kon samenkomen. Bovendien gingen enkel de jongens uit. Als je een meisje wil versieren, moet je zorgen dat je bij haar thuis komt", verhaalt Dave.

Dave stelde zich van in het begin open voor hun cultuur en probeerde te eten wat hem voorgeschoteld werd: "De manager van een restaurant nodigde mij uit om iets te komen drinken bij hem. Uiteindelijk had hij een hele menu klaargemaakt en zei hij 'Nu gaan we iets speciaals eten: hond.' Hond is in Viëtnam het nationale gerecht voor de laagste bevolgingsklasse. Het is tegelijk weer een aanleiding om rijstwijnen te drinken, bier mag je er niet bij drinken. Het diner bestond uit een grote schotel apenno-

ten in gekookt eendenbloed met daarin kleine stukjes eend. Maar dat was nog niet alles. De manager haalde een blijke Red Bull tevoorschijn. "Raad eens wat erin zit?", vroeg hij. We hebben juist een geit geslacht. De inhoud werd bij de rijstwijnen gedaan zodat we bij de hond rijstwijnen met geitenbloed en stukjes gember dronken."

Troeteldier

"Die honden worden ingevoerd uit China, maar sommige Viëtnamezen voeden hun eigen hond op en slachten die dan. Zij hebben geen band met een hond zoals wij die hebben, het is er geen troeteldier. De Viëtnamezen verwoesten een stuk van de natuur. Ze eten alles. Alles wat rondloopt en rondvliegt. Ze hebben totaal geen respect voor de natuur. Maar als ze iets eten, eten ze wel alles op. Zelfs het vel van een varken," zegt Dave D'Haese. Nog alomtegenwoordiger is de rijstwijnen waar de mannen zich na hun werk aan overgeven. Met het nodige alcoholisme als gevolg. Bepaalde dingen die ze doen, zijn gewoon een aanleiding om rijstwijnen te kunnen drinken,

heeft Dave vastgesteld. Toch is de wijn meer dan een aanleiding, vindt hij: "Rijstwijnen wordt als een soort wondermiddel aanzien. Het is goed voor alles. Op het einde van mijn verblijf — gelukkig pas dan — zag ik motorfietsen met achterop een bak met giftige slangen. Die slangen werden gevuld en daarna in een bokaal wijn gedaan. Het kon ook zijn dat het hart van die slang in de wijn werd gedaan. Ook verschillende kruiden zorgden voor een grote variatie aan wijnen. Zelfs mensen die gestudeerd hebben, geloven dat die bepaalde wijnen met die bepaalde kruiden goed is tegen malaria."

Het maandenlange verblijf maakte hem gevoelig voor de onderduide spanningen die nog altijd het land gescheiden houden. "Het Noorden en Zuiden zijn precies twee aparte landen. Je merkt dat de oorlog er nog altijd in zit. In verschillende kringen hoor je 'de ene over de andere nog altijd zeggen 'dát zijn moordenaars.' Ze moeten ook altijd weten waar je geboren bent. Als je verhuist naar een ander deel van Viëtnam, word je niet aanvaard. Ze hebben niet de neiging om zichzelf als één groep te zien. Als het Noorden of Zuiden zich dan ook sneller zou ontwikkelen dan het andere deel, zou dat heel gevaarlijk kunnen zijn," meent hij.

Veld

"Ik stel mij toch vragen bij sommige projecten. Er zijn interessantere projecten die dichter aansloten bij de problemen van de bevolking. Er zou beter meer geld naar informatie- en researchinstellingen gaan," is Dave D'Haese's mening. Maar dan moet ook de lokale bevolking mee willen, iets dat niet vanzelf spreekt, ontdekte de toekomstige bio-ingenieur: "Wij hebben met handen en voeten uitgelegd hoe je karteringen moet doen, boren kennen ze daar niet. Je gaat met hen het veld in en leert hen dat aan, maar achteraf doen ze het weer precies op hun eigen manier. Niet omdat ze niet geloven dat de nieuwe manier beter is maar gewoon uit gemakzucht. Het heeft mij drie maanden gekost om aan de nodige neerslaggegevens te geraken. Ze moeten weten waarom je die nodig hebt, je

moet de nodige vergunningen hebben en er moet betaald worden."

Iets wat ontgewijfeld veel te maken heeft met de geplogenheid van een kommunistisch land: de politie blijft aanwezig op de achtergrond. Betalen om iets gedaan te krijgen is geen uitzondering. Maar veel last

had Dave er niet van, integendeel: "Alles is gekontroleerd door de overheid. Het wordt toeristen niet toegestaan om bij mensen thuis te overnachten want dat brengt niets op aan de staat. De politie heeft veel macht en zit overal waar je maar kunt denken. Niet alleen de toeristen maar ook de mensen zelf moeten betalen voor bepaalde reisvergunningen. Ik weet dat er voor mij een serieus bedrag betaald is zodat ik in dat dorpje kon blijven. Hoewel de politie corrupt was, had ik er een heel goede relatie mee. Ze controleerden in mijn voordeel. Ik werd langs alle kanten beschermd. Aan de andere kant geloofde mijn assistent dat we af en toe gevolgd werden om te controleren wat we deden."

**Benny Debruyne
Sofie Overstijns
Joost Helsen**

Dit is het derde deel in een reeks over studenten die met een reisbeurs naar ontwikkelingslanden gaan om er in het kader van hun eindverhandeling stage te lopen.